

Fogyasztóvédő Alapítvány **Heti sajtószemle** 2014. 7. hét

Lecsaptak a fogyasztóvédők a termékbemutatókra

Az új törvény szerint kötelező büntetni a cégeket, ha szabálytalanok

MAGYARORSZÁG - A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság vizsgálata is megállapította, hogy erősen megkérdőjelezhető módszerekkel dolgoznak egyes termékbemutatót szervező cégek. A Blikk tucatnyi olyan esetről számolt be, amikor a bemutatókon több százezer forintért adtak el a nem kellő körültekintéssel döntő vevőknek néhány ezer forintot érő árukat.

A termékbemutatós cégek azonban csak idén januárig teheték mindezt szinte következmények nélkül. Az Országgyűlés szigorított a törvényeken, és mostantól súlyos büntetésekre számíthatnak a kereskedők. Kellett is a szigorítás, hiszen a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság jelentése szerint annál is súlyosabb a helyzet, mint azt korábban sejteni lehetett. Hiszen az előző évekhez képest csaknem kétszer annyi, 625 panaszt kapott tavaly a hatóság. Ez olyan sok volt, hogy a fogyasztóvédők vendégnek álcázva magukat jární kezdtek a termékbemutatókra. Mindösszesen 173 helyre mentek él, és 118 alkalommal nem hiába, hiszen a rendezvények 68 százalékánál szabálytalanságot találtak.

- A legelképesztőbb eset talán az volt, amikor egy idős hölgyet az utcáról hívtak be melegedni, és kitölteni egy kérdőívet, végül rábeszéltek egy 150 ezer forintos vásárlásra, egy állítólagos ingyen ajándék ígéretével - számolt be Fülöp Zsuzsa szóvivő. Nem csak ez az idős hölgy nem tudta, hova megy. Egyes árubemutatók szervezői szeretik elhallgatni, kik ők valójában. Rendezvényeiket inkább egészségnapként, egészségügyi szűrővizsgálatként, teljes körű egészségmegőrző programként, illetve ingyenes állapotfelmérésként hirdetik. - Szinte minden ilyen rendezvényről a helyszínen derül ki, hogy az csupán eszköz arra, hogy meggyőzzék a fogyasztókat, vásároljanak meg több százezer forintos termékeket. Tavaly többnyire hűtő-fűtő-légtisztító berendezések, vízszűrő, illetve -tisztító készülékek, továbbá infralámpák, masszázsfotelek, különböző mágnesterápiás eszközök, valamint edénykészletek voltak a slágerek - számolt be Fülöp Zsuzsa. Az áruhás fogyasztóvédők idén is folytatják az ellenőrzéseket, és ezentúl kötelező kiszabniuk a szigorúbb pénzbüntetéseket.

(Blikk, 2014. február 8., szombat, 6. oldal)

El kell olvasni a címkét

Élelmiszerek. Sok a másra emlékeztető, rosszabb minőségű termék a polcokon: reggeli ital tej helyett, étkezési tömb sajt helyett Jog. Nehéz fogást találni a „trükkös” termékeken, ha a címkén minden rajta van Fogyasztóvédelem. Kevés a bejelentés, a vásárlók többsége ismeri a különbséget

Fogyasztóvédelem. Az előírásoknak megfelelnek, de megtévesztőek lehetnek a termékek

Tizenötmillió forintra büntette a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a Royalsekt Zrt.-t nemrég, mert a cég megtévesztette a fogyasztókat a Szovjetszkoje Igrisztoje pezsgők népszerűsítése során. A hivatal szerint a termék reklámjai alapján a vásárlók azt gondolhatták, a vállalat orosz

(Oroszországból importált vagy orosz alapanyagokból készült) pezsgőt forgalmaz. Ezt támasztotta alá a cirill betűs megnevezés, az orosz címerrel szinte megegyező ábra, valamint a pezsgők cárja szlogen is. Ezzel szemben a termék Magyarországon, magyar alapanyagokból készült, bár a gyártó ezt feltüntette a címkén.

Megfelelnek az előírásoknak

A GVH döntésének logikáját alapul véve számos olyan termék található a boltokban, amelyek megtéveszthetik a vásárlókat. Ilyen például a tejek közé pakolt reggeli ital, a tejfölt helyettesítő krémföl, frissföl és farmföl vagy a növényi olajat tartalmazó sajtutáncok és tejszínpótlók. Valószínűleg sokan jártak úgy, hogy véletlenül megvettek egy „tejnek látszó tárgyat”, és csak otthon szembesültek a tévedéssel. Jogi értelemben ez a gyakorlat mégsem tekinthető megtévesztőnek, hiszen az árucikkeket nem tejnek, tejfölnek vagy sajtnak nevezik. Ilyen megnevezés esetén ugyanis az összetételnek meg kellene felelnie a Magyar Élelmiszerkönyv vonatkozó előírásainak. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) tájékoztatása szerint az utóbbi időben ilyen jellegű elmarasztalás nem történt, és erre vonatkozó panaszt sem kaptak. Kirívó esetben viszont szó lehet tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról, ha a terméket úgy helyezik el a polcon vagy a hűtőben, hogy az befolyásolhatja a vásárlók döntését. Ennek megítélésére azonban nincs általános recept, a konkrét ügy minden körülményét figyelembe kell venni: például mekkora az üzlet, illetve a hűtő, mennyire volt lehetőség az elkülönítésre, vagy milyen információ olvasható a polccímkéken. A hatóság szerint egyébként a bejelentések hiánya arra enged következtetni, hogy a fogyasztók tisztában vannak a termékek közötti különbséggel.

Ketrectől a zöld rétig

Vannak ennél jóval kifinomultabb megoldások is, amikor talán a vásárlóban nem is tudatosul, hogy apró trükkökkel teszik vonzóbbá a terméket, miközben megfelelnek a jogszabályi előírásoknak. A Tudatos Vásárlók Egyesülete húszféle tojást tesztelt, és arra jutottak, hogy kilenc árunál megtévesztő volt az elnevezés vagy a csomagoláson látható kép. A farm tojás, tanyasi tojás, illetve a hasonló nevek ugyanis könnyen azt a hitet kelthetik, hogy szabadtartású tyúkok tojásairól van szó. Hasonló hatásuk lehet a zöld mezőt vagy zöld mezőn kapirgáló tyúkot ábrázoló képeknek is, miközben a trükkös tojások többsége ketreces, kisebb része mélyalmos tartásból származott. Az így nevelt tyúkok pedig nemcsak a mezőre nem jutnak el, de valószínűleg napfényt sem látnak. Azt már csak mi jegyezzük meg, hogy a tojások „kreatív” csomagolása nagyon hasonlít a GVH által megbüntetett pezsgőére, hiszen a csomagolás mindkét esetben elfedi a termék valódi eredetét. De akár ide sorolható a házias, falusi és efféle termékjelzők használata is. Természetesen nem az a megoldás, hogy minden árut szürke dobozban, szabványos betűvel áruljanak, de a GVH döntése alapján több terméket is meg lehetne vizsgálni. Másfelől nem vitás, a vásárlóknak is van felelősségük, hiszen ezeknél az áruknál a címkéből minden kiderül.

Olvassuk el a címkét

Azt a terhet nem lehet levenni a fogyasztó válláról, hogy elolvassák a címkét - mondta Haraszi Anikó, a Tudatos Vásárlók Egyesületének munkatársa. Ugyanakkor a „trükkös” termékek nehezen megfogható, érzékeny területet képviselnek, hiszen a jogszabályoknak megfelelnek az élelmiszerek, és az összetételre vonatkozó előírások is elég egyértelműek. A szakértő szerint visszaélések akkor fordulhatnak elő, ha olyan jelleget adnak egy-egy terméknek, amelyet nem indokol a gyártás, vagy reklámot tartalmaz az elnevezés. Ám még ezekben az esetekben is a hatóság egyedi döntésén múlik, hogyan értelmezi a szabályokat. Az is vita tárgya, milyen mélységig kell tisztában lenniük a termékek gyártásával a fogyasztóknak. Nyilván senki sem gondolja egy falusinak nevezett tejnél, hogy fejkendős nének fejik a tehenet, de Haraszi Anikó szerint nincs kellően meghatározva a - most divatos - kézműves elnevezés sem. A gyümölcsstartalmat illetően a magyar vásárlóknak már nincs illúziójuk, de a TVE szakértője szerint még mindig nem kristályosodott ki, mikor gyümölcsös és mikor gyümölcsízű egy élelmiszer. Az erős gyümölcsösséget sugalló csomagolás ellenére

joghurtoknál például már 4%-nyi gyümölcsstartalom elég ahhoz, hogy gyümölcsösnek nevezzék a készítményt. Mindezek ellenére az utánzatok létjogosultsága a hazai jövedelmi viszonyok mellett nehezen vitatható, sokan olcsóságuk miatt tudatosan választják ezeket az élelmiszereket.

Szabályok

A Magyar Élelmiszerkönyv előírásai.

- A tejalapú italokban a tejhányad legalább 50, legfeljebb 70%. Előállításukhoz savót, író, permeátumot, vizet vagy ezek keverékeit, ízesítőanyagot, színezékeket és egyéb adalékanyagokat is felhasználnak.

- A savó-, író- és permeátumalapú italokban a tejhányad nem éri el az 50%-ot. Előállításukhoz savót, író, permeátumot, vizet vagy ezek keverékeit, ízesítőanyagot, színezékeket és egyéb adalékanyagokat is felhasználnak.

- A permeátum a tejtermékek gyártásakor, a tej szűrése során keletkező tejipari melléktermék.

- A tejföl tejből, tejszín vagy vaj hozzáadásával készül. Zsírtartalma legalább 20%, a félzsíros változaté 10 és 20% közötti.

- A tejszírtől idegen eredetű zsiradék (például növényi olaj) a gyártás során nem használható. A növényi zsírral készült termékeknél nem használható a tejföl, tej vagy tejure utaló elnevezés.

(Metropol, 2014. február 10., hétfő, 1+2+3. oldal)

Kapós termék a csodafotel

Nehéz ellenállni az értékesítők rábeszélő képességének, s a csodamasina megvásárlására felajánlott kölcsön feltételei is csábítók. Trükkös kereskedők a kihagyhatatlan vásárlási lehetőségtől megrészegült fogyasztókat paliztak be ismét. Egy külkerületi termékbemutatón jártunk.

Januártól valamelyest nehezebb lett a termékbemutatót szervező cégek élete, kötelesek ugyanis bejelentést tenni a rendezvény előtt a helyi jegyzőnél, aki az eseményről tájékoztatja a fogyasztóvédelmi hatóságot. Vagyis utolérhetővé váltak az évről évre rafináltabb trükköket alkalmazó kereskedők, kérdés azonban, hogy ez elegendő-e a tömegeket átverő módszerek kiszűrésére.

Ellátogattunk egy fővárosi művelődési házban rendezett termékbemutatóra, amely a telefonos meghíváskor még egy „egészségmegőrzést célzó program” volt. Az ügynökök egy 800 ezer forintos masszázsfotelt igyekeztek rásózni a főként az idősebb korosztályhoz tartozó, egészségi gondokkal küszködő vendégekre. A szervező cég a helyi orvosi rendelő adatbázisából jutott hozzá néhányuk telefonszámához, ám hogy az adatok pontosan kitől származtak, a résztvevők érdeklődésére sem derült ki. Már a bejáratnál a cég egy-egy munkatársa fogadta az érkezőket, és nem tágitott mellőlük addig, amíg halvány esély mutatkozott az adásvétel lebonyolítására. A felkészült ügynökök jól felépített stratégiával, magukat orvosként bemutató szakértőkkel készített kisfilmek, csodás gyógyulásokról szóló beszámolók segítségével igyekeztek meggyőzni a megjelenteket arról, hogy az állítólag svájci gyártmányú csodafotel csak ezen a napon vásárolható meg féláron.

Ígéretük szerint a fotel használójának elmúlnak mozgásszervi panaszai, s idővel nem lesz szüksége költséges kezelésekre. A csábító érvelés mellett a potenciális vásárlóknak alkalmi akciót is hirdettek: aki nem érkezett a helyszínre több százezer forinttal, s a legtöbbjükre inkább ez volt a jellemző, annak nyugdíj mellett is felvehető kamatmentes áruhitelt kínáltak. Másoktól elfogadtak akár 20-30 ezer forintnyi foglalót, holott ez szabályellenes, ugyanis csupán előlegként vehették volna át az összeget, amely utóbb visszajár, ha a vásárló meggondolja magát.

A termékbemutatón az értékesítő ajándékot is ajánlott: egy harmincezer forintos kupont, amelyet egy gyógyhatású készítményeket kínáló webáruházban lehet beváltani. Mi azonban az interneten nem találtuk az említett internetes boltot. Mégis a nagyjából hatvanfás közönségből sokan nem

tudtak ellenállni az ajánlatnak, túcatnyian aláírták a masszázsfotel megvásárlásáról szóló szerződést. Többen úgy tették ezt, hogy végig sem olvasták a dokumentumot, csupán az ügynök szavai alapján döntöttek a vásárlás mellett. Arról nem hallottunk tájékoztatást, hogy az ügynevezett üzleten kívül kötött szerződés esetén a fogyasztókat a termék kézhezvételétől számított nyolc munkanapon belül indokolás nélküli elállási jog illeti meg.

(Magyar Nemzet, 2014. február 8., szombat, 17. oldal)

Túrózselé

Tizenötmillió forintra büntette a Gazdasági Versenyhivatal a McDonald'sot egyes termékeinek összetétele és a vásárlók megtévesztése miatt. A cég cáfol, és bírósági felülvizsgálatért folyamodott. De vajon mit lehet utólag megállapítani az élelmiszerek összetételéről, és általában mennyire vagyunk tisztában azzal, hogy mit is eszünk?

Reklámjával ellentétben a McDonald's egyes csirkehústermékeiben nemcsak hús, hanem darált bőr is volt a hivatal szerint. Emellett a húst úgy dolgozza föl, hogy a technológiai lépések „hatással vannak a húzállományra”, mindez pedig a fogyasztók számára nem válik nyilvánvalóvá a hirdetésből. A McDonald's közleményében tagadta, hogy megtévesztette a fogyasztókat, és kijelentette, hogy a szabályoknak megfelelően jár el. Tudatta, hogy egyes készítmények valóban tartalmaznak bőrt, bár „az anatómiai aránynál kisebb mértékben”, de erre a termék élvezeti értékének növelése miatt van szükség. A büntetés hírére többen értetlenséggel reagáltak, jelezve, hogy a McDonald'sban kapható termékek alapanyagaihoz képest a „hagyományos” élelmiszeripar készítményeiben sokkal megdöbbentőbb összetevőkkel találkozhatnak a laikusok, ha alkalmuk lenne betekinteni a gyárak praktikáiba.

Bizonyíték hiányában mindez pusztán vádaskodás, de vajon objektív eszközökkel (a gyártótól származó belső értesülés hiányában) szerezhető-e értékelhető információ az élelmiszerek gyártása során felhasznált alapanyagokról?

- A mindennapi élelmiszer-analitikában alkalmazott módszerekkel azt tudjuk megállapítani egy termékről, mennyi benne az alapvető összetevők, például a fehérje, a zsír, a víz koncentrációja, de azt sokkal nehezebb megmondani, hogy a fehérje vagy a zsír húsból vagy bárból származik-e - válaszolta kérdésünkre Salgó András egyetemi tanár, a Műegyetem alkalmazott biotechnológia és élelmiszer-tudományi tanszékének vezetője. - Azt kell jelölni a termék címkéjén, ha a fehérje legalább két százaléka más forrásból származik, például növényi eredetű. Az összetétel megváltoztatásának szinte kizárólagos oka a költségcsökkentés. Tipikus a drágább állati fehérje és zsír növényi eredetűre cserélése, vagy a jobb minőségű növényi olaj olcsóbbal való helyettesítése.

-Nehéz megállapítani, milyen állati szövetekből került az élelmiszerbe a fehérje vagy más összetevő. Kivétel talán a kötőszövet-tartalom gyakorlatilag inak és mócsingok -, amelyet a hidroxiprolin nevű aminosav koncentrációjának mérésével tudunk meghatározni - nyilatkozta lapunknak Szigeti Tamás, a Wessling Hungary laboratórium üzletfejlesztési és értékesítési igazgatója. A McDonald's a Wessling Hungary Kft.-t kérte fel termékei vizsgálatára, miután a versenyhivatal büntetést szabott ki rá. - Ahhoz, hogy egy baromfiból előállított készítményt húsnak lehessen nevezni, a jelenleg érvényben lévő élelmiszer-jelölési előírás szerint a készítmény kötőszövetre jellemző fehérjetartalmának kisebbnek kell lennie, mint tíz százalék, továbbá zsírtartalma nem érheti el a huszonöt százalékot, vagyis a tényleges izomfehérje arányának el kell érnie a hetvenöt százalékot. A McDonald'sot elmarasztaló döntést én furcsának érzem, mert termékeinek csirkehústartalma kifejezetten magasnak számít a hasonló technológiával előállított húskészítmények között. Vannak termékek, amelyek ennél sokkal kevesebb húst tartalmaznak, mégis húsként értékesítik őket. A gyártástechnológiából következően ennél nem is lehetne sokkal magasabb a hústartalom.

Az élelmiszerek leggyakrabban előforduló hibái azzal függenek össze, hogy valós összetételük nem felel meg az előírt, illetve a címkén feltüntetett összetételnek. Az terméktípustól függ, hogy az

eltérés pozitív vagy negatív irányban éri meg a gyártónak, ezért az ételismiszerkönyv a minimális vagy a maximális értéket írja elő. Szigeti Tamás a zsírtartalomra hoz példát. A dúsított pékárukban (például a kalácsban vagy a tejeskifliben) a termék minőségét (és így az előállítási költségét is) növeli az, ha több zsír van bennük. Ezekben a termékekben ugyanis a zsiradék a tészta készítésénél felhasznált tejporból, illetve - tojást is tartalmazó termékeknél - tojásból származik. Itt tehát az alacsonyabb zsírtartalom lehet az egyik a hiba. Ezzel szemben a húsipari termékeknel a zsír olcsóbb, mint a hús, így megéri zsiradékkal helyettesíteni a húst.

A drága állati eredetű fehérje leggyakrabban alkalmazott helyettesítője a szójafehérje. Ez nem feltétlenül hiba, hiszen a szója nem mérgező. Ennek ellenére a vásárlók többsége számára a magas szójatartalom rontja a húsipari termék minőségét, hiszen húsból készült ételismiszerre számítottak. Ha a gyártó ezt elmulasztja feltüntetni, az a vásárlók megtévesztésének minősülhet, ráadásul a szója az allergénlistán is szerepel.

Mégis a víz a húskészítmények legegyszerűbb és legolcsóbb tömegnövelő komponense, amelyet egyes gyártók a lehető legnagyobb mennyiségben igyekeznek használni. A helyettesítő összetevők alkalmazása nem minden esetben rontja a termék minőségét, ezáltal nem feltétlenül csökken az ételismiszer tápértéke, „egészségessége”. Vannak olyan helyettesítő összetevők is, amelyeknek a negatív egészségi hatásaik időközben derültek ki, és ezek alkalmazását újabban korlátozzák. Salgó András a transzzsírakat hozza példaként. A nápolyik meglehetősen sok zsiradékot tartalmaznak, amelyet olcsósága miatt főként növényi forrásból, margarintól fedeznek. A margarinyártás mellékhatása a káros transzzsírak keletkezése, amelyeket csak költséges technológiával lehet eltüntetni. Ez több mint duplájára növelte a margarin árát, amit a gyártó természetes módon más területeken igyekeznek megspórolni.

- A vörös áruk, például a párizsi fehérjetartalmát nemcsak a közismert szójával lehet emelni. A gyártók gyakran tesznek bele kazeint, tehát tejfehérjét is - folytatja Salgó András. - Ez úgy kerül bele, hogy a gyenge minőségű állati részeket, például az inakat összedolgozzák a kazeinnel. Az így készített alapanyagot túrózselének hívják, magas kollagéntartalma miatt kocsonyás az állaga. Ételismiszer-tudományi értelemben nem káros az egészségre.

Tehát az ügyes ételismiszergyártóknak számos lehetőségük van arra, hogy a drágának ítélt összetevőket olcsóbbakra cseréljék úgy, hogy betartják az alapanyagok teljes mennyiségére vonatkozó szabályokat, és a helyettesítés tényét még az utólagos analitikai vizsgálat alkalmával is nehéz bizonyítani. Pedig azt gondolná az ember a lassan rutinná váló genetikai vizsgálatok korában, hogy gyerekjáték meghatározni a nagy mennyiségben hozzáférhető minták eredetét.

- A DNS-alapú vizsgálatokkal meg tudjuk mondani, hogy állati vagy növényi eredetű fehérjét tartalmaz az adott minta. Sőt egyéb vizsgálatokkal még arról is tudunk információt adni, hogy az állat mely részeiből készült az ételismiszer. A genetikai vizsgálatok azonban nagyon drágák, ami behatárolja rutin analitikai alkalmazásukat mondja Sarkadi Livia, a Budapesti Corvinus Egyetem ételismiszer-kémiai és táplálkozástudományi tanszékének vezetője. - Adatbázisokból könnyen kikereshető, hogy egy adott állatfaj adott szövete milyen fehérjékből áll, és ezek a fehérjék milyen arányban tartalmazzák a különféle aminosavakat. Ezek az adatok jó tájékoztatást nyújtanak az ételismiszerminta összetevőinek azonosításához.

(Magyar Nemzet, 2014. február 8., szombat, 25. oldal)

Így szedik rá az időseket a cégek

Kedvező áron eljuthatunk országunk szép helyeire, részt vehetünk programokon és még ajándékot is kapunk. Így (is) csalogatnak a termékbemutatók, ahol azonban könnyen "csapdába" eshetünk.

- Látszik, hogy az alapvető "felállás" nem változott. Eddig is voltak, ezután is lesznek olyan cégek, akik kihasználják az - elsősorban - időseket, akiket rá tudnak szedni. Gyakran olyan árut, olyan áron adnak el "jó technikával", a bolti ár többszöröséért, amire nincs is szüksége a vásárlónak - kezdi dr. Lipták Gergely. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi

Felügyelőségének igazgatója nem először és nem is utoljára beszél erről, hiszen a termékbemutatók régóta és még mindig "virágoznak", s mint mondja, az ezeket szervező cégek ráadásul egyre kifinomodottabb technikákkal dolgoznak.

- Sokszor "álcázzák" a vásárlásokat, népszerű, hogy egészségmegőrző, vagy szűrő vizsgálatot hirdetnek, időseket, betegeket szólítanak meg. Sokan elmennek egészségük érdekében, miközben ráeszmélnek, hogy különféle kütyüket akarnak nekik eladni. Persze ilyenkor van valamilyen szűrés, vizsgálat, de közel sem ez a lényeg, hanem az, hogy vásároljanak a résztvevők. Méghozzá kedvezményes, de legtöbbször így is magas áron - folytatja a szakember.

Sokan ismerik a "trükköket", Szerdainé Icu egyszer majdnem pórul járt. Mint mondja, azóta a bemutatókat hirdető szórólapokat kidobja, az ezekre irányuló telefonbeszélgetéseket pedig gyorsan lezárja.

- Így keresik a leendő ügyfeleket. Gyakran vissza kell igazolni, hogy megyünk-e a bemutatóra és ott általában csak azokat engedik be. Egy jól felkészült, nagy "beszélőkével" rendelkező házigazda a terméket dicséri, szinte már csodatevő szerként emlegeti. És szól a hihetetlen árról, csak itt csak most, stb. Az is előfordul, hogy a székek aljára ragasztanak borítékokat, amik további kedvezményre jogosítanak. Úgy sem olcsó, mégis sokan bedőlnek, jó vásárnak gondolják. Én is az utolsó pillanatban gondoltam meg magam és elálltam a szerződéstől - meséli Icu.

Mert van erre lehetőség. Ahogy a fogyasztóvédelmi szakember is mondja: egyedüli "szabadulási" lehetőség a nyolc napon belüli elállás. Az elállási szándékot minden esetben igazolható módon kell jelezni (tértivevényes, vagy ajánlott levél formájában) a társaság felé, melyet a vállalkozás köteles tudomásul venni és a vételárat visszafizetni. Ha az elállási szándék közlése előtt a terméket a vásárló már átvette, a visszaszállítási költség őt terheli. - Sokan azonban később eszmélnek, mert például ajándéknak szánják. Ilyenkor már nehéz bármit tenni - teszi hozzá dr. Lipták Gergely.

Panaszok egész esztendőben folyamatosan érkeznek a megyei fogyasztóvédelmi felügyelőségéhez. Ez mutatja, hogy a fogyasztók még sok esetben "bedőlnek" az ajánlatoknak. A szakhatóság ezért minél több csatornán, minél többször próbálja felhívni a figyelmet a buktatókra, főleg arra, hogy a fogyasztók gondolják át döntésüket.

A jegyzőnél kell bejelenteni a bemutatókat

A megbánt vásárlás után felmerülő problémák egyike, hogy a fogyasztók az óhajtott reklamációval már fel se tudják keresni a szóban forgó céget. Ez változik. - Korábban nehéz volt a cégeket utolérni, január 1-től be kell előre jelenteniük a székhelyük szerinti illetékes jegyzőnél, hogy hol, mikor akarnak értékesíteni. A jegyző ezek után megküldi az illetékes megyei fogyasztóvédelmi felügyelőségeknek az adatokat. Idén már megkapjuk ezeket a bejelentéseket a jegyzőktől, így az eddig is alapos ellenőrzések még hatékonyabbak lehetnek - emeli ki dr. Lipták Gergely, megyei fogyasztóvédelmi igazgató.

<http://www.szoljon.hu/cikk/537574>

(szoljon.hu, 2014. február 7., péntek)

Kéretlen előfizetés a Telekomtól

Sárkányfűárusnál megrendelés nélkül elkezdtek bekötni egy mindenes előfizetést a T-sek, miután telefonon beszélt az egyik ügynökükkel:

Az Önök szerint korrektnek minősül-e az alábbi eset: egy saleses munkatársuk múlt héten csütörtökön megkeres, hogy van egy remek csomagajánlata (csak a telefon előfizetésünk telekomos, a net és a tv nem), hogy 5400 Ft körüli havidíjért - ami két évig ennyi is marad - érdekel-e tv+telefon+net. Mondtam neki, hogy meggondolom és kértem, hogy küldje el emailben az ajánlatot, erre azt a választ kaptam, hogy a "weboldalunkon fent van". No persze OLYAN ajánlat, ANNYIÉRT nem volt fent, de sebj, nem rendeltem meg.

A mai napon kaptam egy emailt, hogy "az internet használathoz szükséges email cím", majd egy

sms a jelszóról. Felhívtam a telefonos ügyfélszolgálatot, hogy mégis, ez micsoda, és ott közölte a hölgy, hogy folyamatban van a megrendelés (MICSODA?) és hogy voltak már bekötni? Mégis mit? Amit nem rendeltem meg?

Ez olyan gusztustalan, visszataszító, ráadásul törvénytelen üzletpolitika, ami egyrészt azt eredményezi, hogy a T-csoport egyik tagjával sem szeretnék sem most, sem a jövőben kapcsolatban állni, és a meglévő analóg telefon előfizetésemet is lemondok. Amennyiben 24 órán belül nem kapok Önöktől egy korrekt magyarázatot a fenti eljárásra, ezt a levelet eljuttatom a sajtónak és a fogyasztóvédelemnek (NFH). A fenti ügy véleményem szerint iskolapéldája a fogyasztói döntéseket tisztességtelenül befolyásoló kereskedelmi gyakorlatoknak.

Az ügyfélszolgálattal történt beszélgetésben ugyebár kértem őket, hogy állítsák le a "megrendelést", ezután keletkezett a levél tegnap délután. Ehhez képest ma délelőtt hívtak a Telekomtól, hogy szeretnének a beszereléshez időpontot egyeztetni... Válasz persze nem jött tőlük, ez ügyben nem kerestek meg.

http://homar.blog.hu/2014/02/06/keretlen_elfizetes_a_telekomtol

(Index, 2014. február 7., péntek)

Legalább tíz karakteres jelszót használjunk

Az Adobe rendszerének feltörése nagyon sok tanulsággal szolgált az információtechnológiai iparág, illetve az átlagos felhasználók számára is. A Splashdata idén is felsorolta a tavalyi év legrosszabb jelszavait. A lista szerint a felhasználók még mindig nem választanak olyan jelszavakat, amelyek megfelelő biztonságot jelentenének, azaz amelyek kisbetűt, nagybetűt és számot, illetve nem túl gyakran használt vagy kikövetkeztethető szavakat tartalmaznak (lásd táblázat). Az első helyen még mindig az 123456 számsor található, azonban a második helyen az angol "jelszó" kifejezés szerepel, illetve a listán még az "iloveyou" azaz "szeretlek" szó is helyet kapott. A Kormányzati Eseménykezelő Központ munkatársai azt javasolják, hogy a jelszavak kisbetűt, nagybetűt és számot tartsanak, illetve ne túl gyakran használt vagy kikövetkeztethető szavakat használjanak és a jelszó hossza is legalább tíz karakter hosszú legyen.

<http://feedproxy.google.com/~r/minuszos/~3/6N0HWIHOcqI/>

(minuszos.hu, 2014. február 7., péntek)

Háromszáznál is több panasz jutott el tavaly a fogyasztóvédőkhöz

Lényegében ugyanannyi panaszt fogadtak be, mint egy évvel korábban.

Megoszlásuk azonban arról árulkodik, hogy a fogyasztói szokásokban lényeges változások mutatkoznak. Így összegzi 2013-as tapasztalataikat az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület bajai csoportjának vezetője Horváth József.

A beérkezett panaszok, lakossági kifogások száma ismét átlépte a 300-at, ezek több mint harmada (120) a pénzügyekkel kapcsolatos, ezen belül viszont csökkent a Baumag-perhez köthetőek száma és aránya, a háromból két ügyfél emiatt fordult hozzájuk. Változatlan, hogy az ügyek 20 százaléka (63) a közüzemekkel, közintézményekkel függ össze. Hasonló nagyságrendet (53) képvisel a kereskedelemmel kapcsolatos panaszok száma, ami 10 százalékos növekedést mutat, a termékbemutatókra azonban szinte ugyanannyi észrevétel futott be mint egy évvel korábban.

Az építőipari és közlekedési, utazási panaszok száma jelentősen nőtt, bár arányuk így sem éri el az esetek öt százalékát. Hasonló számú kritika érte a biztosítási ágazatot, ám ebben a szegmensben megfelelő az ügyek száma. Rendkívül visszaesett a telekommunikációval összefüggő esetek

száma, 2012-ben 46, tavaly mindössze 12 ilyen panasz jutott a civil fogyasztóvédőkhoz.

Mint a statisztikai összesítésből kiderül: legtöbben személyesen keresik fel a csoportot, de nő az interneten jelentkezők száma, a panaszosok döntő többsége bajai, a segítséget kérők 15 százaléka él másutt.

<http://www.baon.hu/cikk/537963>

(baon.hu, 2014. február 9., vasárnap)

A Fogyasztóvédő Alapítványhoz 2013. évben tizennyolcezernél több panaszlevél érkezett, amely csökkenést jelent az elmúlt évekhez képest. A bejelentések nagy részét a kereskedelmi és szolgáltatási ügyek teszik ki. Az utazási, a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos panaszok száma valamelyest csökkent, a vásárlással egybekötött termékbemutatókkal összefüggő megkárosítások mennyisége azonban nőtt. A webáruházakra és kuponos akciókra érkező panaszszám ugrásszerűen megnőtt 2013-ban a Fogyasztóvédő Alapítvány adatai szerint.

(FVA információ)

Nálunk nem törődnek az EU luxemburgi bíróságával

Hazánk uniós csatlakozása óta Budapestről huszonkétszer fordultak bírák az uniós bírósághoz, de nyolc megyében ez kilenc év alatt egyszer sem történt meg. Csak összehasonlításképpen: Hollandia évente több mint kétszázszor kezdeményez eljárást a luxemburgi bíróságon.

A bírók is húzzák az ügyeket, azért fordulnak Luxemburghoz. Nem gondolom, hogy miután a Strassbourgi Emberi Jogi Bíróság kimondta, hogy emberi jogot sértett az kormánytisztviselők indok nélküli kirúgása, ez még nem elég Mo-nak. Ezek után néhány bíró és a Kúria is még Luxemburghoz fordult. Most akkor mit csináljon? Nevetséges. Erről is beszélhetett volna az interjút adó. Kéne dönteni néhány ember ügyében, ehelyett nemzetközi porondra tologatják az ügyet, pedig az AB is kimondta, hogy emberi jogot sért az indok nélküli kirúgás.

Alig figyelnek az uniós jogra a magyar bírák, ügyvédek, pedig egy tagállam jogászai számára az ugyanúgy az alkalmazandó jog része és perdöntő lehet egy-egy ügyben, mint a hazai szabályozás - mondta Osztoivits András kúriai bíró egy sajtóbeszélgetésen Budapesten. A Kúria uniós jog alkalmazásának, az előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezésének hazai tapasztalatait vizsgáló munkacsoportjának vezetője elmondta: a Magyarország uniós csatlakozása óta eltelt csaknem egy évtized alatt magyar bírák 58 alkalommal fordultak az Európai Unió Bíróságához.

A közösségi jog értelmezésére kizárólag a luxemburgi székhelyű bíróság jogosult, és ha ezzel összefüggő kérdés merül fel egy tagállami bíróságon folyó jogvitában, a felek kérésére vagy saját döntése alapján az eljáró bíró kezdeményezi az uniós bíróság ügynevezett előzetes döntéshozatali eljárását. A szakember szerint az ugyancsak 2004-ben csatlakozott országokhoz képest Magyarországon még viszonylag gyakran fordulnak a luxemburgi bírósághoz, de a régebbi tagállamokkal való összehasonlítás más sokkal kedvezőtlenebb képet mutat. Hollandia például évente több mint 200 alkalommal kezdeményezett eljárást a luxemburgi bíróságon.

Osztoivits András arra hívta fel a figyelmet, hogy a hatósági határozatokat felülvizsgáló közigazgatási perek túlnyomó többsége az uniós jogon alapul, így például az adóperek, közbeszerzési vagy versenyjogi ügyek. A magyar megkeresések többsége áfaperrel kapcsolatos, ez az unió más tagállamaiban is többnyire így van, az viszont magyar sajátosság, hogy a luxemburgi bíróság elé kerülő magyar indítványok jelentős része fogyasztóvédelmi ügy, ami összefügghet azzal, hogy a devizahiteles pereknek is lehet fogyasztóvédelmi aspektusuk, például egyes szerződési feltételek tisztességtelenségének kérdésében. A közösségi agrárpolitikával összefüggő támogatások odaítélése, folyósítása és ellenőrzése kapcsán is több magyar indítvány született.

A csatlakozás óta Budapesten 22 alkalommal fordultak bírák az uniós bírósághoz, de nyolc megyében ez kilenc év alatt egyszer sem történt meg. "Úgy látszik, vannak az országnak olyan

részei, ahol senkinek nem hiányzik az uniós jog" - jegyezte meg a kúriai bíró. Osztovits András szerint nem teszi népszerűvé az eljárást, hogy a luxembourgi bíróság érdemi döntésére másfél-két évet kell várni, és addig a magyarországi alapeljárás sem haladhat előre. Ez alapvetően kérdőjelezi meg az előzetes döntéshozatali eljárás gyakorlati jelentőségét. Nem beszélve arról, hogy van, amikor a perelhúzásban érdekelt fél próbálkozik ilyen eljárás kezdeményezésével.

A kúriai bíró megjegyezte azt is: a magyar ügyvédek talán még a bíráknál is kevésbé felkészültek az uniós jogi kérdésekben. Feltehetően még nem látják át, mekkora jelentősége lehet ennek egy-egy konkrét ügyben, pedig az uniós jog alapos ismerete esetenként a pernyertesség záloga.

A kúriai bíró elmondta azt is, hogy a luxembourgi bíróság egy-egy döntése csak abban az adott ügyben kötelező, amelyben azt a tagállami bíró kérte, ám az uniós bíróság joggyakorlatát összességében egyetlen tagállam igazságszolgáltatása sem hagyhatja figyelmen kívül, mert annak kötelezettségzegési eljárás lehet a következménye, ahogy ez megtörtént például Olaszország esetében.

A Kúria polgári és közigazgatási kollégiumai közös véleményben igyekeztek szempontokat adni a bíráknak az előzetes döntéshozatali eljárásra irányuló indítványok megítéléséhez egyrészt azért, hogy a pusztán az eljárás késleltetését célzó indítványokat ki tudják szűrni, másrészt azért, hogy a megalapozottak eljussanak az uniós bírósághoz. A munkacsoport javasolta a bírák uniós jogi képzését, továbbá a folyamatban lévő magyar ügyekről egy adatbázis létrehozását, hogy elkerüljék az azonos tárgyú, párhuzamos indítványozást.

A Kúria teljes ülése a napokban elfogadta a joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményét. A munkacsoport javaslatot tett arra, hogy az uniós jog hazai alkalmazásának eljárásjogi kérdéseit is tekintsék át, hiszen eltérő jogértelmezések vannak olyan alapvető kérdésekben is, hogy csupán az elsőfokú eljárásban lehet az uniós bírósághoz fordulást kezdeményezni vagy a fellebbviteli eljárásban, illetve akár a Kúria előtt is.

<http://nol.hu.feedsportal.com/c/33248/f/557941/s/36e1e895/l/0Lnol0Bhu0Cbelfold0Cnalunk0Inem0Iitorodnek0Iaz0Ieu0Iluxemburgi0Ibirosagaval/story01.htm>

(nol.hu, 2014. február 9., vasárnap)

Kúria: alig figyelnek az uniós jogra a magyar bírák, ügyvédek

Alig figyelnek az uniós jogra a magyar bírák, ügyvédek, pedig egy tagállam jogásza számára az ugyanúgy az alkalmazandó jog része és perdöntő lehet egy-egy ügyben, mint a hazai szabályozás - mondta Osztovits András kúriai bíró egy sajtóbeszélgetésen Budapesten.

A Kúria uniós jog alkalmazásának, az előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezésének hazai tapasztalatait vizsgáló munkacsoportjának vezetője elmondta: a Magyarország uniós csatlakozása óta eltelt csaknem egy évtized alatt magyar bírák 58 alkalommal fordultak az Európai Unió Bíróságához.

A közösségi jog értelmezésére kizárólag a luxembourgi székhelyű bíróság jogosult, és ha ezzel összefüggő kérdés merül fel egy tagállami bíróságon folyó jogvitában, a felek kérésére vagy saját döntése alapján az eljáró bíró kezdeményezi az uniós bíróság úgynevezett előzetes döntéshozatali eljárását.

A szakember szerint az ugyancsak 2004-ben csatlakozott országokhoz képest Magyarországon még viszonylag gyakran fordulnak a luxembourgi bírósághoz, de a régebbi tagállamokkal való összehasonlítás más sokkal kedvezőtlenebb képet mutat. Hollandia például évente több mint 200 alkalommal kezdeményezett eljárást a luxembourgi bíróságon.

Osztovits András arra hívta fel a figyelmet, hogy a hatósági határozatokat felülvizsgáló közigazgatási perek túlnyomó többsége az uniós jogon alapul, így például az adóperek, közbeszerzési vagy versenyjogi ügyek. A magyar megkeresések többsége áfaperrel kapcsolatos, ez az uniós más tagállamaiban is többnyire így van, az viszont magyar sajátosság, hogy a luxembourgi

bíróság elé kerülő magyar indítványok jelentős része fogyasztóvédelmi ügy, ami összefügghet azzal, hogy a devizahiteles pereknek is lehet fogyasztóvédelmi aspektusuk, például egyes szerződési feltételek tisztességtelenségének kérdésében. A közösségi agrárpolitikával összefüggő támogatások odaítélése, folyósítása és ellenőrzése kapcsán is több magyar indítvány született.

A csatlakozás óta Budapesten 22 alkalommal fordultak bírák az uniós bírósághoz, de nyolc megyében ez kilenc év alatt egyszer sem történt meg. "Úgy látszik, vannak az országnak olyan részei, ahol senkinek nem hiányzik az uniós jog" - jegyezte meg a kúriai bírő.

Osztovits András szerint nem teszi népszerűvé az eljárást, hogy a luxembourgi bíróság érdemi döntésére másfél-két évet kell várni, és addig a magyarországi alapeljárás sem haladhat előre. Ez alapvetően kérdőjelezi meg az előzetes döntéshozatali eljárás gyakorlati jelentőségét. Nem beszélve arról, hogy van, amikor a perelhúzásban érdekelt fél próbálkozik ilyen eljárás kezdeményezésével. A kúriai bírő megjegyezte azt is: a magyar ügyvédek talán még a bíráknál is kevésbé felkészültek az uniós jogi kérdésekben. Feltehetően még nem látják át, mekkora jelentősége lehet ennek egy-egy konkrét ügyben, pedig az uniós jog alapos ismerete esetenként a pernyertesség záloga.

A kúriai bírő elmondta azt is, hogy a luxembourgi bíróság egy-egy döntése csak abban az adott ügyben kötelező, amelyben azt a tagállami bírő kérte, ám az uniós bíróság joggyakorlatát összességében egyetlen tagállam igazságszolgáltatása sem hagyhatja figyelmen kívül, mert annak kötelezettségszegési eljárás lehet a következménye, ahogy ez megtörtént például Olaszország esetében.

A Kúria polgári és közigazgatási kollégiumai közös véleményben igyekeztek szempontokat adni a bíráknak az előzetes döntéshozatali eljárásra irányuló indítványok megítéléséhez egyrészt azért, hogy a pusztán az eljárás késleltetését célzó indítványokat ki tudják szűrni, másrészt azért, hogy a megalapozottak eljussanak az uniós bírósághoz.

A munkacsoport javasolta a bírák uniós jogi képzését, továbbá a folyamatban lévő magyar ügyekről egy adatbázis létrehozását, hogy elkerüljék az azonos tárgyú, párhuzamos indítványozást.

A Kúria teljes ülése a napokban elfogadta a joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményét. A munkacsoport javaslatot tett arra, hogy az uniós jog hazai alkalmazásának eljárásjogi kérdéseit is tekintsek át, hiszen eltérő jogértelmezések vannak olyan alapvető kérdésekben is, hogy csupán az elsőfokú eljárásban lehet az uniós bírósághoz fordulást kezdeményezni vagy a fellebbezési eljárásban, illetve akár a Kúria előtt is.

<http://www.mon.hu/kuria-alig-figyelnek-az-unios-jogra-a-magyar-birak-ugyvedek/2476391>

(mon.hu, 2014. február 9., vasárnap)

Kétszáz címke útvesztőjében

Címkézés. Túl sokféle tanúsító címkével találkozunk a boltokban kapható termékeken, nagyon keveset ismerünk ezek közül

Bio, öko, fair trade, energiatakarékos, kiváló, környezetbarát és társaik - a minősítő címkék azt bizonyítják, hogy az általunk választott termék megbízható, biztonságos vagy valamilyen szempontból kiemelkedő, legyen szó minőségről vagy fenntarthatóságról. Mégis nehezen igazodunk el a tanúsító címkék világában, ami nem is csoda, hiszen körülbelül kétszáz különböző tanúsító címke fordul elő a magyar boltokban Haraszi Anikó, a Tudatos Vásárlók Egyesületének (TVE) fogyasztóvédelmi szakértője szerint, ami túl sok ahhoz, hogy eligazodjunk. - Létezik olyan, amelynek van magyar megfelelője, de előfordulnak olyan címkék is, amelyek megtévesztőek. Olyanok, mintha egy tanúsítási rendszerből származnának, azt a képzetet keltik, mintha védjegyről lenne szó, közben pedig csak néhány gyártó hoz létre egy olyan szervezetet, amelynek földgömbös logót készítenek. Ilyesmiből van bőven a magyar piacon - mondta Haraszi Anikó.

Kevés címkét ismerünk

A valóban hiteles tanúsító címkéket nemzetközi vagy nemzeti szervezetek adják ki, komoly követelményrendszernek megfelelő termékekre, a tanúsítási eljárásnak pedig díja van - ez az, amit sok gyártó megpróbál kikerülni. A boltban állva könnyen elbizonytalanodhatunk, vajon valós tartalom áll-e egy címke mögött, Haraszti Anikó szerint ugyanis a fogyasztók nagy része legfeljebb ismerősként nevez meg egy címkét, de azt nem tudja, mi is annak a mögöttes jelentése. - Felismerik az EU-virágot, az energiahatékonysági címkét, ezekkel gyakrabban is találkozunk. A bevásárlószatyrokon látható Magyar Környezetbarát Termék címke is ismerős számukra, de keveset látják. A bio-címkéknek van még jelentőségük számukra, és az utóbbi 1-2 évben egyre több terméken - például papírcsomagoláson - megjelenő FSC-jelzésnek, de a többi címke felismerése nagyon esetleges - mondta a fogyasztóvédelmi szakértő.

Nem panaszkodunk

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) tájékoztatása szerint számottevő mennyiségben nem érkeznek hozzájuk jogosulatlan vagy megtévesztő címkézést, védjegyhasználatot érintő panaszok, ugyanakkor a különböző termékkategóriákban különböző szabályok vannak életben, ezek ellenőrzésére az NFH hivatalból folytat vizsgálatokat. Tavaly júliusban ellenőrizték például az energiahatékonysági címkéket: a vizsgált üzletek több mint egyharmadában állapítottak meg hiányosságot, a termékek több mint 12 százalékánál. Főként villamos sütőkkel volt gond, a termékkategóriában a címke tartalmi megfelelése volt a legjellemzőbb probléma. A natúrkozmetikumokat utoljára másfél éve ellenőrizték, akkor 24 mintából csak egy nem felelt meg a címkén feltüntetett követelményeknek.

Az átláthatóság fontos

Amennyiben magunk is bizonytalankodunk egy címkével kapcsolatosan, a következőkre érdemes odafigyelni. A jó védjegy kibocsátójának a honlapja is szerepel a terméken, oda ellátogatva megtaláljuk a címkehez való jutás feltételrendszerét is. Ki kell derülnie, miért tartják fontosnak a címkét, milyen úton lehet elnyerni - elég-e fizetni érte, vagy pályáztatják -, és kiderül az is, felülvizsgálják-e a jogosultságot. A legnagyobb biztonságot az jelenti, ha lista is található a védjegyet elnyert termékekről - a védjegyet ugyanis nem a gyártó, hanem a terméke kapja. A Tudatos Vásárlók Egyesülete a fogyasztói bizonytalanság csökkentésére hozott létre címkeadatbázist, itt is utána lehet nézni annak, melyek a megbízható minősítési rendszerek. Jelenleg 50 címkét értelmez a rendszer, ajánlott, nem ajánlott és semleges kategóriába sorolva azokat. A nem ajánlott kategóriába azokat a címkéket sorolták, melyek állításai megbízhatók, de olyan üzenetet hordoznak, amely alapján a terméket nem tartják ajánlottnak, míg a semleges kategóriába tartozó címkéknél komplexebb, kidolgozottabb tanúsítási rendszerek is léteznek. Az adatbázis folyamatosan bővül majd, először a környezeti tényezőkkel, környezetbarát minősítéssel kapcsolatosakat dolgozták fel, továbbá a jövőben bővítik majd a címkeútmutatót, különös tekintettel a fair trade termékekre.

(Metropol, 2014. február 11., kedd, 10. oldal)

Mosószer volt a banánhéj

Hargitai Miklós

Magyarország a termékhamisítási ügyekben főként tranzit- vagy célországként szerepel a köztudatban, holott előállítóként is jelentős szereplők vagyunk. A jobbára még a rendszerváltás előtt felhalmozott szakértelmet és ipari infrastruktúrát elsősorban a vegyipar szürkeágazatai hasznosítják, leginkább a keleti és a déli országrészekben. Másfél évtizede még a tablettás borok

hazájaként emlegettek bennünket, mára viszont a hamis mosószeres és egyéb háztartás-vegyipari termékek forrásvidékévé váltunk. Az adóhatóság vizsgálati jegyzőkönyveiben mostanában feltűnően gyakran bukkannak fel olyan rajtaütések, amikor az éber ellenőrök vegyszerkálózokra csapnak le, és a tevékenység nyomaira a piacokon is könnyű rábukkanni. Közepes kapacitású illegális mosószerüzemet számolt fel januárban a NAV Nyíregyházán. A létesítmény a „helyi termék - helyi piac” koncepció jegyében működött: a parván egyik oldalán a gyártás folyt (itt kilencezer liternyi készterméket, háromezer üres fl akont, címkéket és kupakokat foglaltak le), a másikon pedig a kis- és nagykereskedelem. Nagyjából négymillió forint értékű árut vittek magukkal a fináncok, természetesen a tetten ért gyanúsítottakkal együtt. Az említett eset korántsem egyedi, sőt már-már rutinszerűnek tekinthető. Ugyancsak januárban hétezer liter hazai eredetű hamis mosógélt kapcsoltak le a pénzügyőrök egy baranyai vegyiáru-üzletből, valamint az üzletet ellátó raktáráruházból összesen több mint hárommillió forint értékben. Itt egy közeli kisbolt mindössze hét fl akon „Ariel” mosószerből álló, ránézésre sem az eredeti gyártótól származó árukészlete volt a banánhéj, és a NAV-osok pillanatok alatt eljutottak az egyébként véletlen, a megfelelő nagykerszámlákat bemutató eladótól a hamis termékek raktáráig. Az év elején Budapesten, illetve a Dél-Alföldön is találtak a NAV pénzügyi nyomozói egy-egy mosószer-hamisító üzemet. Ezekben összesen 4,5 tonna hamis mosóport, több mint 32 ezer liter folyékony mosószert, másfél ezer doboz hamis vízlágyítót, több ezer kilogramm alapanyagot és a gyártáshoz használt eszközöket, csomagolóanyagokat foglaltak le. A békéscsabai gyár egy volt autószalonban üzemelt. Itt az ellenőrök érkezésekor az egyik helyiségben egyszerű (és olcsó) mosószerdobozt töltöttek ismert márkájú vízlágyítóként felcímkézett dobozokba, a másikban pedig betonkeverővel vegyítettek konyhasót egy olcsóbb kategóriájú mosóporral, majd a keveréket ismert mosószer márkaként felcímkézett kartondobozokba és vödörökbe töltötték. Ahogy a fenti példák is mutatják, a mosószerkötésvásztás nem agysebészet: a hozzávalókat bármely vegyszerboltból vagy akár a legális gyártóktól is be lehet szerezni, az összeállítás pedig kisipari módszerekkel is elvégezhető. Gyógyszereket már jóval nehezebb „garázslaboratóriumokban” előállítani, ennek ellenére sokan megpróbálják. Elsősorban a kapszulás kiserelésű készítményekkel kell vigyázni; maga a kapszula készen kapható, és a töltését, illetve az összeállítását kézzel is meg lehet oldani. Az még a jobbik esetnek számít, ha vitaminok vagy gyógynövénykészítmények helyett levespor van benne. Nem vész kárba a borhamisítók immár generációkon át öröklődő szakértelme sem. 2012-ben az aszály miatt jelentősen vissza kellett volna esnie a bortermelésnek, mégsem alakult ki hiány az olcsóbb borok piacán. Ez azt jelenti, hogy valamilyen forrásból sok százezer hektoliternyi mennyiséggel - a teljes éves termelés egyharmadával - sikerült kiegészíteni a természetes úton keletkezett boralapanyagot. A cukorral végrehajtott „áfázás” egyik mozgatója (és hasznélvezője) éppen az olcsó adalékra épülő borpancsolás, amellyel továbbra is buknak meg nagyüzemi versenyzők Kiskőrös környékén, jelezve, hogy a tevékenység nem ment ki a divatból. A bornak nemcsak a cukortartalmát, hanem az italban lévő C-vitamin, sőt a tanninok mennyiségét is lehet utólag javítani - egy bizonyos határig legálisan. Az összetevők hozzáadásával nem csupán a víz borrá változtatása, hanem az eredet hamisítás is gyerekjáték. Ez utóbbi állítólag lényegesen nagyobb üzlet, és kimutatni is szinte lehetetlen, a származási hely egzakt kémiai azonosítását egyelőre nem tudja ugyanis produkálni a tudomány.

(Népszabadság, 2014. február 11., kedd, 14. oldal)

Nehéz fogást találni a trükkös élelmiszereken

Az előírásoknak megfelelnek, de megtévesztők lehetnek a termékek.

Tizenötmillió forintra büntette a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a Royalekt Zrt.-t nemrég, mert a cég megtévesztette a fogyasztókat a Szovjetszkoje Igrisztoje pezsgők népszerűsítése során. A hivatal szerint a termék reklámjai alapján a vásárlók azt gondolhatták, a vállalat orosz (Oroszországból importált vagy orosz alapanyagokból készült) pezsgőt forgalmaz. Ezt támasztotta alá a cirill betűs megnevezés, az orosz címerrel szinte megegyező ábra, valamint a pezsgők cárja

szlogen is. Ezzel szemben a termék Magyarországon, magyar alapanyagokból készült, bár a gyártó ezt feltüntette a címkén.

Megfelelnek az előírásoknak

A GVH döntésének logikáját alapul véve számos olyan termék található a boltokban, amelyek megtéveszthetik a vásárlókat. Ilyen például a tejek közé pakolt reggeli ital, a tejfölt helyettesítő krémföl, frissföl és farmföl vagy a növényi olajat tartalmazó sajtutánzatok és tejszínpótlók. Valószínűleg sokan jártak úgy, hogy véletlenül megvettek egy "tejnek látszó tárgyat", és csak otthon szembesültek a tévedéssel.

Jogi értelemben ez a gyakorlat mégsem tekinthető megtévesztőnek, hiszen az árucikkeket nem tejnek, tejfőlnak vagy sajtnak nevezik. Ilyen megnevezés esetén ugyanis az összetételnek meg kellene felelnie a Magyar Élelmiszerkönyv vonatkozó előírásainak.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) tájékoztatása szerint az utóbbi időben ilyen jellegű elmarasztalás nem történt, és erre vonatkozó panaszt sem kaptak. Kirívó esetben viszont szó lehet tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról, ha a terméket úgy helyezik el a polcon vagy a hűtőben, hogy az befolyásolhatja a vásárlók döntését.

Ennek megítélésére azonban nincs általános recept, a konkrét ügy minden körülményét figyelembe kell venni: például mekkora az üzlet, illetve a hűtő, mennyire volt lehetőség az elkülönítésre, vagy milyen információ olvasható a polccímkéken.

A hatóság szerint egyébként a bejelentések hiánya arra enged következtetni, hogy a fogyasztók tisztában vannak a termékek közötti különbséggel.

Ketrectől a zöld rétig

Vannak ennél jóval kifinomultabb megoldások is, amikor talán a vásárlóban nem is tudatosul, hogy apró trükkökkel teszik vonzóbbá a terméket, miközben megfelelnek a jogszabályi előírásoknak. A Tudatos Vásárlók Egyesülete húszféle tojást tesztelt, és arra jutottak, hogy kilenc árunál megtévesztő volt az elnevezés vagy a csomagoláson látható kép.

A farm tojás, tanyasi tojás, illetve a hasonló nevek ugyanis könnyen azt a hitet kelthetik, hogy szabadtartású tyúkok tojásairól van szó. Hasonló hatásuk lehet a zöld mezőt vagy zöld mezőn kapirgáló tyúkot ábrázoló képeknek is, miközben a trükkös tojások többsége ketreces, kisebb része mélyalmos tartásból származott. Az így nevelt tyúkok pedig nemcsak a mezőre nem jutnak el, de valószínűleg napfényt sem látnak.

Azt már csak mi jegyezzük meg, hogy a tojások "kreatív" csomagolása nagyon hasonlít a GVH által megbüntetett pezsgőére, hiszen a csomagolás mindkét esetben elfedi a termék valódi eredetét. De akár ide sorolható a házias, falusi és efféle termékjelzők használata is.

Természetesen nem az a megoldás, hogy minden árut szürke dobozban, szabványos betűvel áruljanak, de a GVH döntése alapján több terméket is meg lehetne vizsgálni. Másfelől nem vitás, a vásárlóknak is van felelősségük, hiszen ezeknél az áruknál a címkéből minden kiderül.

Olvassuk el a címkét

"Elsősorban a kereskedők

felelőssége, hogyan tálalják a termékutánzatokat." - Haraszi Anikó, a TVE munkatársa

– Azt a terhet nem lehet levenni a fogyasztó válláról, hogy elolvassák a címkét – mondta Haraszi Anikó, a Tudatos Vásárlók Egyesületének munkatársa. Ugyanakkor a "trükkös" termékek nehezen megfogható, érzékeny területet képviselnek, hiszen a jogszabályoknak megfelelnek az élelmiszerek, és az összetételre vonatkozó előírások is elég egyértelműek.

A szakértő szerint visszaélések akkor fordulhatnak elő, ha olyan jelleget adnak egy-egy terméknek, amelyet nem indokol a gyártás, vagy reklámot tartalmaz az elnevezés. Ám még ezekben az esetekben is a hatóság egyedi döntésén múlik, hogyan értelmezi a szabályokat. Az is vita tárgya, milyen mélységig kell tisztában lenniük a termékek gyártásával a fogyasztóknak.

Nyilván senki sem gondolja egy falusinak nevezett tejnél, hogy fejkendős nénik fejik a tehenet, de Haraszi Anikó szerint nincs kellően meghatározva a – most divatos – kézműves elnevezés sem. A gyümölcsstartalmat illetően a magyar vásárlóknak már nincs illúziójuk, de a TVE szakértője szerint még mindig nem kristályosodott ki, mikor gyümölcsös és mikor gyümölcsízű egy élelmiszer. Az erős gyümölcsösséget sugalló csomagolás ellenére joghurtoknál például már 4%-nyi gyümölcsstartalom elég ahhoz, hogy gyümölcsösnek nevezzék a készítményt.

Mindezek ellenére az utánzatok létjogosultsága a hazai jövedelmi viszonyok mellett nehezen

vitatható, sokan olcsóságuk miatt tudatosan választják ezeket az élelmiszereket.

A Magyar Élelmiszerkönyv előírásai:

- A tejalapú italokban a tejhányad legalább 50, legfeljebb 70%. Előállításukhoz savót, írórt, permeátumot, vizet vagy ezek keverékeit, ízesítőanyagot, színezékeket és egyéb adalékanyagokat is felhasználnak.

- A savó-, író- és permeátumalapú italokban a tejhányad nem éri el az 50%-ot. Előállításukhoz savót, írórt, permeátumot, vizet vagy ezek keverékeit, ízesítőanyagot, színezékeket és egyéb adalékanyagokat is felhasználnak.

- A permeátum a tejtermékek gyártásakor, a tej szűrése során keletkező tejpári melléktermék.

- A tejföl tejből, tejszín vagy vaj hozzáadásával készül. Zsírtartalma legalább 20%, a félzsíros változaté 10 és 20% közötti.

- A tejszírtől idegen eredetű zsíradék (például növényi olaj) a gyártás során nem használható. A növényi zsírral készült termékeknél nem használható a tejföl, tej vagy tejszíre utaló elnevezés.

<http://www.metropol.hu/gazdasag/cikk/1144268>

(metropol.hu, 2014. február 10., hétfő)

Már csak az a kérdés, ki fizeti a szakvéleményt, ha szükséges

A leggyakoribb minőségi kifogás a mindennapi életben – a hatósági tapasztalatok alapján – a lábbelít érintően merülhet fel. E termékkör esetében a hatályos jogi előírások szerint a fogyasztó a vásárlástól számított két éven belül érvényesítheti szavatossági igényeit. A kétéves igényérvényesítési határidő során azonban a bizonyítási teher megoszlik a felek között.

A vásárlást követő első hat hónapban a bizonyítási kötelezettség a kereskedőt terheli. Ennek alapján ha a hiba hat hónapon belül merül fel, és a kereskedő vitatja a fogyasztó kifogását, neki kell bizonyítania, hogy a termék hibája a nem megfelelő használatból adódott, nem pedig gyártási eredetű. A vásárlástól számított hat hónapot követően a fogyasztónak kell bizonyítania – például szakvéleménnyel –, hogy a hiba gyártási eredetű, amennyiben a kereskedő a minőségi kifogásának a reklamáció megtételekor nem ad helyt.

Amikor tehát a kereskedő arra hivatkozik, hogy lábbelire "garanciát" csak hat hónapig vállal, elmondható, hogy a fenti kitételt értelmezi így saját szemszögéből. Természetesen a szavatossági jogok nem csak fél évig gyakorolhatók a termékkel kapcsolatban. Ha a vásárlás során ilyen megkötéssel találkozunk, vagy szóban erről tájékoztatja önöket a kereskedő, az nem jogszerű.

Hat hónapon belül támadt vita a hiba eredetét illetően?

Ha tehát fél éven belül vitte vissza a hibás cipőt, a bizonyítás költségei – így a szakvélemény díja is – főszabályként a kereskedőt terhelik. Amennyiben a bizonyítás esetlegesen azzal az eredménnyel zárul, hogy a hiba oka már a vásárlást követően merült fel, például abból kifolyólag, hogy a fogyasztó nem rendeltetésszerűen használta a terméket, a kereskedő csak abban az esetben háríthatja át a bizonyítási költségeket a fogyasztóra, ha alaposan feltehető, hogy a fogyasztó rosszhiszeműen járt el – azaz például tudta, hogy a hiba nem gyártási eredetű – a kifogás megtételekor.

Nem ért egyet a szakvéleményben foglaltakkal?

Amennyiben a kereskedő nem hajlandó eleget tenni bizonyítási kötelezettségének, a fogyasztó is kérhet szakvéleményeztetést, amelynek díját utólag a kereskedőre háríthatja, hiszen az első hat hónapban a vállalkozás kötelessége a bizonyítás.

Ha a kereskedő már bemutatta az általa megrendelt szakvéleményt, de a benne foglaltakkal ön nem ért egyet, lehetősége van másik minőségvizsgáló szervezettől, vállalkozástól szakvéleményt kérnie, de ebben az esetben ennek költsége már önt terheli.

Amennyiben békés úton kívánják a jogvitát megoldani, javasoljuk, hogy a Magyar Igazságügyi Szakértők névsorába felvett független szakértőt vegyenek igénybe a szakvélemény elkészítéséhez. Az eljárás részleteiről a Magyar Igazságügyi Szakértők honlapjáról (misk.hu) bővebben

tájékozódhatnak.

Az ön által megrendelt szakértői vizsgálatot megelőzően célszerű megállapodást kötni a kereskedővel, melyben rögzítik a független szakértő nevét, valamint egy szándéknyilatkozatot, miszerint a szakértői véleményt a felek magukra nézve kötelezőnek fogadják el, figyelemmel arra hogy a további jogviták elkerülhetőek legyenek.

Letelt a hat hónap? A fogyasztó oldalán áll a bizonyítási teher

Ha a vásárlástól számított hat hónapon túl jelzi a kifogását a kereskedőnek, és a vállalkozás alapvetően nem fogadja el, hogy a termék hibája már az átadáskor megvolt – tehát szavatossági jogait érintően további bizonyítás nélkül nem rendezi a kifogást –, akkor a fogyasztónak kell alátámasztania, hogy a termék eredendően gyártási hibás, és nem a helytelen kezelés, használat miatt merült fel a probléma. Ennek legmegfelelőbb módja lehet, ha a vásárló szakértői véleményt kér. Ezzel kapcsolatban kikérheti a kereskedő tanácsát, hogy mely szakértő személyt, vállalkozást vegye igénybe a szakvélemény elkészítéséhez, de tájékozódhat az interneten is a termékkör bevizsgálásával kapcsolatban.

Szükséges megjegyezni, hogy a szabad bizonyítás elvéből kifolyólag hatályos jogunkban nem található olyan rendelkezés, amely a kereskedőt, illetve a fogyasztót arra kötelezné, hogy egy meghatározott szervtől szerezzen be szakvéleményt (1995-ig kötelező szakvéleményt a Kereskedelmi és Minőségellenőrző Intézet, a Kermi, majd 1995 és 2003 között a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség adhatott ki). Ennélfogva sem a kereskedő, sem a fogyasztó nem köteles arra, hogy egy bizonyos szervnél kezdeményezzen bizonyítást.

A kereskedő felajánlhatja, hogy segít a szakvélemény megrendelésében, azonban a szavatossági idő ez időszakában már önnök kell a szakértői vizsgálat költségét megelőlegeznie. Amennyiben a szakvélemény az ön javára dönt, azaz kimondja, hogy a hiba oka gyártási eredetű, ezt a költséget utólag ráterhelheti a kereskedőre.

Továbbra is vita áll fenn?

Amennyiben a szavatossági jogok rendezésében az elkészült szakvélemény(ek) ellenére nem tudnak megállapodásra jutni, illetve a vásárlást követő hat hónapon túl beszerzett szakvélemény költségének viselésében nem sikerült megegyezniük, úgy jogainak érvényesítése érdekében bírósághoz, illetve békéltető testülethez érdemes fordulnia. A békéltető testületi eljárás egyszerűsége, gyorsasága, valamint költségkímélő jellege miatt tekinthető kedvezőbb megoldásnak.

A fogyasztói szerződés keretében érvényesített szavatossági és jótállási igények intézéséről szóló 49/2003. (VII. 30.) GKM-rendelet alapján a forgalmazó a fogyasztó kifogásáról jegyzőkönyvet köteles felvenni, amelyben rögzíti:

- a fogyasztó nevét, címét,
- a fogyasztási cikk megnevezését, vételárát,
- a vásárlás időpontját,
- a hiba bejelentésének időpontját,
- a hiba leírását,
- a fogyasztó által érvényesíteni kívánt igényt,
- a kifogás rendezésének módját,

Ha a kifogás rendezésének módja eltér a fogyasztó igényétől, ennek indokolását a jegyzőkönyvben meg kell adni. A jegyzőkönyv másolatát át kell adni a fogyasztónak. Ha a forgalmazó a fogyasztó igényének bejelentésekor nem tud nyilatkozni a teljesíthetőségéről, álláspontjáról legkésőbb három munkanapon belül köteles értesíteni a fogyasztót.

Azzal kapcsolatban, ha a kereskedő a minőségi kifogás megtételekor nem a jogszabálynak megfelelően járt el, például panaszáról nem vett fel jegyzőkönyvet, a javításra átvett árucikkről nem adott át elismervényt, vagy a vásárlók könyvébe tett panaszát nem válaszolta meg írásban 30 napon belül, bejelentést tehet a lakóhelye szerint illetékes fogyasztóvédelmi felügyelőségen.

<http://mno.hu/fogyasztovedelem/szakvelemenyszuksegeskinek-kell-fizetnie-1209692>

(Mno.hu, 2014. február 10., hétfő)

Tisztességtelenül kértek bánatpénzt

Tudjon róla: jogszabályellenes, ha a többnyire idősek részvételével zajló termékbemutatókon fix meghíusulási kötbért kötnek ki.

Az árubemutatók többnyire idős közönségét többféle módszerrel próbálják átverni, mint már írtunk róla. Most éppen egy olyan cég akadt fenn a fogyasztóvédelem szűrőjén, amely tisztességtelen bánatpénzt kötött ki arra az esetre, ha a vásárló elállna vételi szándékától.

Kérésre nem korrigáltak

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) témavizsgálat keretében vizsgálta az árubemutatók tartásával foglalkozó Fetter-Lucky Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. szerződésében alkalmazott általános szerződési feltételeket.

Már 2012-ben felhívta a társaság figyelmét arra, hogy az általa alkalmazott ÁSZF jogszabályellenes, ill. fogyasztóvédelmi szempontból aggályos és kérte ezek megváltoztatását. A vállalkozás azonban nem tett eleget a hatóság kérésének.

A legjellemzőbb fogyasztói panaszok:

- Elállási jogukat nem tudták érvényesíteni a szervező vállalkozással szemben.
- Az elállási jog érvényesítésekor a foglalót nem fizették vissza, illetve bánatpénz vagy adminisztrációs díj megfizetését követelték a vállalkozások.
- Az ajándék átadását termékvásárláshoz kötötték a helyszínen.

Bíróságra kellett vinni

Ezért az NFH 2013. augusztusában közérdekű keresetet nyújtott be a Kecskeméti Törvényszékhez. Ebben azt kérte a bíróságtól, állapítsák meg, hogy a vállalkozás által alkalmazott általános szerződési feltételek közül jogszabályellenes az a kikötés, mely szerint "eladó elállás esetére a termék 30 százalékának megfelelő, fix összegű meghíusulási kötbért köt ki, melyet a vevő elfogad". Továbbá hogy állapítsa meg, mint tisztességtelen feltételt, érvénytelen a szerződésnek az a pontja is, amely "a szerződő felek jogvitája esetére értékhatártól függően kikötik a Kiskunhalasi Városi Bíróság, illetve a Bács-Kiskun Megyei Bíróság illetékességét".

A bíróság kimondta, hogy a fenti feltételek tisztességtelenek, és a szerződések semmisek.

A legjellemzőbb megtévesztések:

- Valótlan állítás, amely szerint a bemutatott termék alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarainak, rendellenességeinek gyógyítására.
- Az előadást tartó személy azt a hamis benyomást keltette, hogy a fogyasztó már megnyert egy nyereményt, miközben nem volt ilyen nyeremény, illetve a nyereményt meghatározott pénzüsszeg megfizetéséhez kötötték.
- Megtévesztő módon arról tájékoztatták a résztvevőket, hogy a bemutatott áru csak nagyon korlátozott ideig áll rendelkezésre.
- A termékért annak ellenére fizetnie kellett a fogyasztónak, hogy azt korábban ingyenesen, térítésmentesen hirdették.
- Több, "ingyenes" ajándékot kínáltak a fogyasztóknak, amelyekhez azonban csak az utolsó, "ajándékként" átadott termék előállítási költségének (akár 150 ezer forint) kifizetése mellett juthattak hozzá.

Változtak a szabályok

Mivel elég sok panasz érkezett az árubemutatókra, ezért mint írtunk róla, az idénjanuártól az ilyen rendezvényeket be kell jelenteni.

Vagyis az üzleten kívüli kereskedelem keretében a termék forgalmazása céljából a vásárlónak szervezett utazást vagy rendezvényt a kereskedő köteles - az utazás vagy rendezvény helyének és időpontjának megjelölésével - legkésőbb tizenöt nappal megelőzően a jegyzőnek bejelenteni.

A jegyző pedig a bejelentés másolatát soron kívül, de legkésőbb a bejelentés beérkezését követő három napon belül megküldi az utazás vagy a rendezvény helye szerint illetékes fogyasztóvédelmi felügyelőségnek. A hatóság szerint pozitív változás, hogy egyre növekszik azon fogyasztók száma, akik a felügyelőségek munkatársainak jelenlétét és ellenőrzési szándékát pozitívan értékelik az árubemutatókon.

<http://fn.hir24.hu/penzugy/2014/02/10/tiztessegetelenuk-kertek-banatpenzt/>

(hir24.hu, 2014. február 10., hétfő)

Kovács Erika a Pénzügyi Békéltető Testület új elnöke

Kovács Erikát nevezte ki a jegybank mellett működő Pénzügyi Békéltető Testület elnökévé a Magyar Nemzeti Bank elnöke. Az új vezető jelentős bank- és tőkepiaci szakjogászi tapasztalattal rendelkezik - közölte a jegybank.

Mik lesznek a slágerek a tőzsdén? Fektessen be dr Alexander Elderrel 1 évig

! Profitáljon a piacok gyakorlati elemzéseiből, sajátítsa el a guru trükkjeit, váljon sikeres befektetővé. Csatlakozzon ingyen

Matolcsy György, a Magyar Nemzeti Bank (MNB) elnökének döntése alapján 2014. február 10-től Kovács Erika vezeti a Pénzügyi Békéltető Testületet (PBT), azaz a jegybank mellett működő, bíróságon kívüli - a fogyasztók és a pénzügyi szolgáltatók között fennálló szerződéses jogvitákban döntő - alternatív vitarendezési fórumot. A jegybanktörvény előírása alapján az új szakember kinevezése hat évre szól.

A bank- és külkereskedelmi szakjogász szakvizsgákkal, illetve banki fogyasztóvédelmi tapasztalattal is rendelkező szakember az elmúlt közel 30 évben különböző hazai kereskedelmi bankoknál (Inter-Európa Bank, Agrobank, Citibank, WestLB, ABN AMRO Bank, Erste Bank) és a jegybanknál látott el vezető jogtanácsosi és jogi igazgatói megbízatást. Kovács Erika ezzel párhuzamosan a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem jogtudományi karainak posztgraduális képzése keretében tart előadásokat, egyebek közt pénzforgalmi szolgáltatások, bank- és pénzügyi jog, hitelintézeti szervezeti jog, illetve a hazai és uniós monetáris politika jogi eszközei témáiban.

A PBT közel 8700 pénzügyi fogyasztó kérelmét bírálta el eddigi működése során. Ez azt bizonyítja, hogy a kérelmezők bíznak a testület döntésében. Tovább erősítheti e folyamatot most a jelentős bankszakmai és fogyasztóvédelmi tudással bíró Kovács Erika kinevezése is. A PBT mára olyan alternatív vitarendezési fórummá vált, amely számos alkalommal a pénzügyi fogyasztói jogviták végleges, megnyugtató lezárását is szolgálja, alakítva ezzel a pénzügyi kultúrát és a tudatos fogyasztói magatartást.

Az MNB makro- és mikroprudenciális felügyeleti és fogyasztóvédelmi hatósági feladatain túl a PBT keretében olyan pártatlan jogorvoslati fórumot is működtet, amely lehetőséget biztosít az egyes fogyasztók számára, hogy ingyenes, gyors eljárás során rendezzék a pénzügyi szolgáltatóval kialakult jogvitájukat. A PBT-hez akkor lehet kérelemmel fordulni, ha az ügyfél előzőleg nem tudta rendezni panaszügyét pénzügyi szolgáltatójánál. A hitelintézetek, biztosítók, pénzügyi vállalkozások, tőkepiaci szereplők, pénztárak, illetve a fogyasztók közötti vitás ügyek rendezésére hivatott PBT 2011. július 1-jén kezdte meg a működését. A békéltető fórum 2013-ban a törvényben előírt 90 napos határidő helyett átlagosan 60 nap alatt zárta le eljárásait, amelyek száma folyamatosan nő.

http://www.napi.hu/magyar_gazdasag/kovacs_erika_a_penzugyi_bekelteto_testulet_uj_elnoke.575966.html

(Napi.hu, 2014. február 10., hétfő)

Kétszáz címke útvesztőjében

Bio, öko, fair trade, energiatakarékos, kiváló, környezetbarát és társaik – a minősítő címkék azt

bizonyítják, hogy az általunk választott termék megbízható, biztonságos vagy valamilyen szempontból kiemelkedő, legyen szó minőségről vagy fenntarthatóságról.

Mégis nehezen igazodunk el a tanúsító címkék világában, ami nem is csoda, hiszen körülbelül kétszáz különböző tanúsító címke fordul elő a magyar boltokban Haraszi Anikó, a Tudatos Vásárlók Egyesületének fogyasztóvédelmi szakértője szerint, ami túl sok ahhoz, hogy eligazodjunk.

– Létezik olyan, amelynek van magyar megfelelője, de előfordulnak olyan címkék is, amelyek megtévesztőek. Olyanok, mintha egy tanúsítási rendszerből származnának, azt a képzetet keltik, mintha védjegyről lenne szó, közben pedig csak néhány gyártó hoz létre egy olyan szervezetet, amelynek földgömbös logót készítenek. Ilyesmiből van bőven a magyar piacon – mondta Haraszi Anikó.

Kevés címkét ismerünk

A valóban hiteles tanúsító címkéket nemzetközi vagy nemzeti szervezetek adják ki, komoly követelményrendszernek megfelelő termékekre, a tanúsítási eljárásnak pedig díja van – ez az, amit sok gyártó megpróbál kikerülni. A boltban állva könnyen elbizonytalanodhatunk, vajon valós tartalom áll-e egy címke mögött, Haraszi Anikó szerint ugyanis a fogyasztók nagy része legfeljebb ismerősként nevez meg egy címkét, de azt nem tudja, mi is annak a mögöttes jelentése.

– Felismerik az EU-virágot, az energiahatékonysági címkét, ezekkel gyakrabban is találkoznak. A bevásárlószatyrokon látható Magyar Környezetbarát Termék címke is ismerős számukra, de keveset látják. A bio-címkéknek van még jelentőségük számukra, és az utóbbi 1-2 évben egyre több terméken – például papírcsomagoláson – megjelenő FSC-jelzésnek, de a többi címke felismerése nagyon esetleges – mondta a fogyasztóvédelmi szakértő.

Nem panaszkodunk

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság tájékoztatása szerint számottevő mennyiségben nem érkeznek hozzájuk jogosulatlan vagy megtévesztő címkézést, védjegyhasználatot érintő panaszok, ugyanakkor a különböző termékkategóriákban különböző szabályok vannak életben, ezek ellenőrzésére az NFH hivatalból folytat vizsgálatokat. Tavaly júliusban ellenőrizték például az energiahatékonysági címkéket: a vizsgált üzletek több mint egyharmadában állapítottak meg hiányosságot, a termékek több mint 12 százalékánál.

Főként villamos sütőkkel volt gond, a termékkategóriában a címke tartalmi megfelelősége volt a legjellemzőbb probléma. A natúrkozmetikumokat utoljára másfél éve ellenőrizték, akkor 24 mintából csak egy nem felelt meg a címkén feltüntetett követelményeknek.

Az átláthatóság fontos

Amennyiben magunk is bizonytalanodunk egy címkével kapcsolatosan, a következőkre érdemes odafigyelni. A jó védjegy kibocsátójának a honlapja is szerepel a terméken, oda ellátogatva megtaláljuk a címkéhez való jutás feltételrendszerét is. Ki kell derülnie, miért tartják fontosnak a címkét, milyen úton lehet elnyerni – elég-e fizetni érte, vagy pályáztatják –, és kiderül az is, felülvizsgálják-e a jogosultságot.

A legnagyobb biztonságot az jelenti, ha lista is található a védjegyet elnyert termékekről – a védjegyet ugyanis nem a gyártó, hanem a terméke kapja. A Tudatos Vásárlók Egyesülete a fogyasztói bizonytalanság csökkentésére hozott létre címkeadatbázist, itt is utána lehet nézni annak, melyek a megbízható minősítési rendszerek.

Jelenleg 50 címkét értelmez a rendszer, ajánlott, nem ajánlott és semleges kategóriába sorolva azokat. A nem ajánlott kategóriába azokat a címkéket sorolták, melyek állításai megbízhatók, de olyan üzenetet hordoznak, amely alapján a terméket nem tartják ajánlottnak, míg a semleges kategóriába tartozó címkéknél komplexebb, kidolgozottabb tanúsítási rendszerek is léteznek.

Az adatbázis folyamatosan bővül majd, először a környezeti tényezőkkel, környezetbarát minősítéssel kapcsolatosakat dolgozták fel, továbbá a jövőben bővítik majd a címkeútmutatót, különös tekintettel a fair trade termékekre.

Címketörténelem

A kilencvenes évek elején kezdtek elterjedni Európában a tanúsító címkék.

• A kétezres évek

zűrzavart hoztak, annyi címke jelent meg, hogy már nem tudták ezek jelentését követni a fogyasztók.

• Az utóbbi néhány évben ismét fontossá vált a címkék jelentése, amit az is ösztönzött, hogy sok

félrevezető reklám született.

<http://www.metropol.hu/itthon/cikk/1144700>

(metropol.hu, 2014. február 11., kedd)

Átverte a Mona Hotel? Jelentse fel csoportosan!

Elég sokan lehetnek, akiket átvert a Mona Hotelnemlétező/romszállodáiba szóló kuponokkal. Mivel ezek értéke általában nem éri el az 50 ezer forintot, egyesével semmit nem lehet tenni ellenük. Viszont, ha összejön 10-20 panasz, az már üzletszerűen elkövetett csalás:

2013. március 6.-án vettük meg mi is ezt a kupont, csak a siófoki Hotel Fortunába. Októberben szeretnénk volna felhasználni a kupont, azonban hosszas levelezés után sem sikerült. Ügyvéd ismerős tanácsára a fogyasztóvédelemhez fordultunk, ahol a békéltető testülethez irányítottak minket. Azonban mielőtt beadhattuk volna panaszunkat, oldalakat olvasva döbbsentem rá, hogy átverés az egész.

Elmentem a komlói rendőrkapitányságra, ahol közölték: 13 ezer forint miatt csak szabálysértési eljárást tudnának indítani, amivel körülbelül semmit nem érek. Azt tanácsolták, keressek több sértettet, akikkel összefogva együtt tegyük meg a feljelentést, mivel így üzletszerűen elkövetett csalásról van szó, ami már bűncselekmény.

Megkérem Mindenkit, hogy aki szintén pórul járt a Mona Hotel Kft bármely szállodájával az jelentkezzen a sandy55@vipmail.hu email címen.

Köszönettel: Szandra

Homárfaktor:

Ön dönt:

```
/gi; while(scripts=scriptsFinder.exec(resp.responseText)) } } );
```

http://homas.blog.hu/2014/02/11/atverte_a_mona_hotel_pereljen

(Index, 2014. február 11., kedd)

Megrázó dolgokról mesél egy jobbikos képviselő

Bertha Szilviának, a "kispénzü, kiszolgáltatott" magyar asszonynak kemény megpróbáltatásokkal kell nap mint nap szembenézni, legutóbb például egy fél napig nem működött náluk a UPC! A képviselő maratoni posztban mesélte el szívszaggató történetét.

Aki eddig azt hitte, hogy a jobbikos képviselők élete csupa játék és mese, az bizony hatalmasat tévedett. Ott van például Bertha Szilvia, akivel a minap annyira megrázó dolog történt, hogy a történet hallatán rögtön megszakadt minden szív: egy fél napra szüneteltette náluk a szolgáltatást a UPC.

Az eset igen megviselte a képviselőnőt, akiből az internet- tévé- és telefon hiánya ilyen érzéseket váltott ki:

"A felnőtteknek pedig ismét rá kell döbbsenniük, hogy Magyarországon, a saját hazánkban mi, magyar emberek nem vagyunk más, csupán leürítendő pénztárcával rendelkező fogyasztók, akiből a lehető legkevesebb szolgáltatással, legkisebb értékért a lehető legtöbb pénzt kell kihúzni. Mindezt úgy, hogy még az egyébként is rossz, átláthatatlan és gyarmati törvényeknek is mindig a határvonalán mozogjanak a "szolgáltatók, kereskedők". Mert így lesz maximális a profit. A kisember kiszolgáltatottsága, rendszerrel szembeni (látszólagos) tehetetlensége nem ismer határokat."

Ráadásul nem elég, hogy nem ment náluk a UPC, még a telefonos ügyfélszolgálatra is legalább

10-15 percet kellett várni. Aztán jött a következő döbbenet: ezek

úgy rögzítik a beszélgetést, hogy nem kérnek engedélyt!

Bertha Szilvia persze ennek hallatán teljesen jogosan rögtön egy fogyasztóvédelmi perben kezdett el gondolkodni. Az álmódosítás viszont sajnos nem tarthatott sokáig, hiszen szembejött a szomorú, magyar valóság, amiben él:

"Persze, kinek van arra ideje, kockasztatható pénze? A magyar ember különben sem szeret pereskedni."

A képviselő ezután az ellenség fejébe és terveibe enged betekintést, elárulva, hogy pontosan milyen gonosz ármány miatt is van ez az egész:

"Hogy mi nem szívesen pereskedünk, ezt is pontosan tudják azok a -sajnos zömében magyar - menedzserek és jogászok, akik a gyarmatosítás részeként nálunk lábat vető cégek, idegen érdekeket szolgáló üzleti körök számára az üzletpolitikát, működési szabályokat, normákat kialakítják - hogy a lehető legkevesebbet a lehető legtöbbet tudják húzni az emberek zsebéből. Hogy csak pont annyira legyenek bosszantóak, amiktől a kiszolgáltató emberek a tényleges konkurencia nélküli piacon még pont nem mondják fel a szolgáltatást. Vagy, elérik, hogy eleve törvényben kényszerítse őket az aktuális kormány, hogy ne is ellenkezessen, eszébe se juthasson kilépni (gáz, áram, stb...), ha a legitim civilizáció része akar maradni."

Az igazán drámai rész viszont csak ezután következik:

"És csak pont annyira mozogjanak a törvényesség-törvénytelenesség határvonalának nem tetsző oldalán, amiért a kis pénzü magyarok még nem kockáztatják a bíróságot, mert nem biztos a nyereség. A nagy pénzüek mehetnek VIP kategóriában, egyedi elbánás alá. És, tekintve a megélhetési bizonytalanságot, találnak is garmadával kiszolgáltatókat, akik végrehajtják, működtetik a rendszerüket. Kispénzü, kiszolgáltató magyarok."

Bertha Szilvia a posztot stílusosan egy UPC logóval zárta, csak hogy tudják ezek a szegény, kispénzü - de egyébként internettel, tévével, és telefonnal is rendelkező - nyomorgó magyarok, hogy ki is az ellenség.

<http://www.hir24.hu/belfold/2014/02/11/megrazo-dolgokrol-mesel-egy-jobbikos-kepviselol/>

(hir24.hu, 2014. február 11., kedd)

Bíróság: Jogszerű a fiatakorúak ellenőrzése a dohányboltban

A bíróság szerint jogszerű a dohánybolti ellenőrzés fiatakorúval

A bíróság szerint jogszerű a dohánybolti ellenőrzés fiatakorúval - © Illusztráció: Molnár Péter Zalaegerszeg, 2014. február 11., kedd (MTI) - Az eladónak kötelessége meggyőződni arról, hogy a dohányt vásárló nem fiatakorú-e, a hatóságnak pedig nem kötelező igazolnia a 18 évesnél fiatalabb próbavásárló megbízólevelét - tájékoztatta a Zalaegerszegi Törvényszék szóvivője egy jogerős ítélet nyomán kedden az MTI-t.

Beznicza Árpád az előzményeket felidézve közölte: 2013 nyarán a Zala Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége ellenőrzést tartott egy zalai nemzeti dohányboltban. A próbavásárlás során az eladó dohánytermékkel szolgálta ki a fiatakorú vevőt.

A történetek miatt a dohányboltot üzemeltető vállalkozót 100 ezer forint fogyasztóvédelmi bírsággal sújtották, és az üzletben 30 napra felfüggesztették a dohánytermékek forgalmazását. A döntés ellen a vállalkozó eredménytelenül fellebbezett a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál, ezért keresettel fordult a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz.

A tárgyaláson a felperes azzal érvelt: az "erősen fejlett, akár 25 évesnek is kinéző hölgy" testi jegyei alapján az eladóban nem merült fel a gyanú, hogy fiatakorúval áll szemben. A felperes sérelmezte, hogy az ellenőrzés során nem derült ki számára a fiatakorú tényleges életkora, nem mutatták be a megbízólevelét sem, továbbá jogellenesnek tartotta a dohánytermékek forgalmazásának felfüggesztését is.

A bíróság hétfőn jogerősen meghozott ítéletében elutasította a dohányboltos keresetét és

kötelezte a perköltség megfizetésére is.

Az indokolás szerint az ellenőrzés során csak az ellenőrök kötelesek magukat hitelt érdemlően igazolni, a fiatalok részvevő megbízólevelét nem kötelező bemutatni, de az ellenőrzöttnek joga van betekintést kérni e dokumentumba.

A felperes érvelésével szemben a bíróság arra az álláspontra jutott, hogy a törvény megfelelő értelmezése szerint a kereskedőnek kötelessége betartani azt a szabályozást, hogy 18 év alatti fiatal ne juthasson dohánytermékhez, vagyis "objektív kétség esetén" ellenőriznie kell a vevő életkorát.

A bíróság mindemellett úgy ítélte meg, hogy a dohánytermékek forgalmazásának felfüggesztésre a fogyasztóvédelmi törvény adott lehetőséget.

- MTI -

A MON LEGFRISSEBB HÍREI A CÍMLAPON: KATTINTSON IDE!

<http://www.mon.hu/a-birosag-szerint-jogszeru-a-dohanybolti-ellenorzes-fiatalkoruval/2478217>

(mon.hu, 2014. február 11., kedd)

Elmarasztalták a díjazott házépítőt

MAGYARORSZÁG - A fogyasztóvédelem is jogsértőnek találta a Construma-díjas házépítő cég, a Löglén Kft. működését. Ez az a társaság, amelyik elismerést kapott különleges házáért. Felépítettek több mint ötvenet, többségükben laknak is. Csakhogy közben kiderült, hiányoznak az engedélyeik: a katasztrófavédelem például a tűzbiztonsági tanúsítványt hiányolta, és betiltotta az anyag forgalmazását.

Most a fogyasztóvédők is lezárták vizsgálatukat, és meg állapították, hogy a cég megtévesztette az embereket, tisztességtelenül kereskedett, hiszen nem voltak meg a szükséges igazolásai.

A Löglén Kft. házainak úgynevezett habbeton az alapanyaga. A belőle készülő épületeket könnyű összeszerelni, ellenállna a földrengésnek, és jól hőszigetelnek.

(Blikk, 2014. február 13., csütörtök, 8. oldal)

Döglött hattyútól tiltott állami támogatásig

A legtöbb Európai Bíróságra került ügy fogyasztóvédelemmel, munkaüggyel vagy adózással van kapcsolatban. A vita tárgya egy rossz fordítás is lehet.

F. Szabó Emese

Az Európai Bírósághoz magánszemélyek nem fordulhatnak, ügyeiket legfeljebb a nemzeti bíróságok továbbíthatják Luxemburgba, ők tehetnek fel kérdéseket azokkal kapcsolatban. A folyamatban lévő ügyek jó része a fogyasztóvédelemhez, adózáshoz és munkaügyekhez kapcsolódik. Ilyen a magyar köztisztviselők elbocsátása is, amely függetlenül attól került a bíróság elé, hogy itthon az Alkotmánybíróság már kimondta alaptörvényt sértő voltát. Egy korábbi, hasonló ügyben az Európai Bíróság már kimondta: nincs hatásköre a kormánytisztviselők jogállását firtató kérdések megválaszolására.

Abban azonban már dönthet a testület, hogy jár-e kártérítés egy pulykatenyésztőnek, aki egy H1N1-ben elpusztult bütykös hattyú miatt bukta az üzletét. A döglött madár miatt védőzónát alakítottak ki, ahol nem lehetett baromfit szállítani. A tenyésztő szerint a szabályozás nem felelt meg az uniós rendelkezéseknek, ezért neki kártérítés járna. Akár egy félrefordítás is generálhat azonban vitát: egy cég Kínából hozott be üvegszövetet, amelyre antidömpingvámot vetett ki a hatóság. A magyar nyelvű nomenklatúra szerint a termékre nem kell vámot fizetni - érvelt a cég. Az ellenérvek szerint ez csak egy rossz fordítás eredménye lehet, hiszen például az angol verzió alapján

meg kell fizetni a vámot - a kereskedelmi vámszabályok pedig egységesek.

A pénzügyintézetek állandó alanyai az eljárásoknak. Egy hitelt felvevő magánszemély azt nehezményezte, hogy a szerződés megkötésekor a bank kikötötte: vita esetén választott bírósághoz fordulnak a felek. Amellett, hogy ez jóval drágább, mint egy mezei bírósági eljárás, még ki is zárja a további jogorvoslati lehetőségét. Korábbi luxemburgi ítéletek szerint az ilyen feltétel nem fér bele egy hitelszerződésbe.

Ám nem csak a bankokat perlik, néha ők maguk perelnek. Az OTP egy tavaly decemberben indult eljárásban azt kifogásolja, hogy a 2001-ben indult támogatott lakáshitelezési rendszerben az állam egyszer csak kihátrált a garanciavállalás mögül, arra hivatkozva, hogy az unióban a bedőlt hitelek átvállalását biztosító garancia tiltott támogatásnak minősül - az OTP ezt vitatja.

Az egyedi esetek mellett az unió maga is indíthat eljárást a tagállamok ellen. Magyarországgal szemben két fontosabb ügy van folyamatban. Az egyik a házi pálinkafőzés adókedvezménye, ami a bizottság szerint jogtalan támogatás, a másik pedig a Dunamenti és a Tiszai Erőmű tiltott támogatását célozza.

(Napi Gazdaság, 2014. február 13., csütörtök, 6. oldal)

A vég nélküli átverés bemutatója

Tovább virágozhat a tisztességtelen eladások piaca, pedig az ellenőrzések hetven százaléka tár fel törvényt sértést

Duplájára nőtt a panaszok száma a termékbemutatóval egybekötött vásárlásokkal kapcsolatban. Az eladók egyre kifinomultabb trükköket vetnek be, újabban például gyakran saját telephelyükön kötik meg az üzletet, így a vásárló nem gondolhatja meg magát nyolc napon belül. Új szabály, hogy a rendezvény helyszínét idén már be kell jelenteni a jegyzőnek, de ez nem jelent szigorítást. A Nemzetgazdasági Minisztérium egyelőre nem nyilatkozik arról, hogy kíván-e lépni a fogyasztók védelme érdekében.

„Kihagyhatatlan ajánlat”, „ingyen”, „a bolti ár töredékéért”, „garantált nyeremény”! Ilyen és ehhez hasonló szlogenekkel csábítják a vásárlókat a különböző áru- és termékbemutatókra szakosodott cégek, amelyek működésével kapcsolatban egy év alatt csaknem duplájára, 625-re nőtt a panaszok száma a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál - tudtuk meg Fülöp Zsuzsanna szóvivőtől.

A termékbemutatókat szervező vállalkozások rendkívül változatos és egyre agresszívabb kereskedelmi technikákkal, lelki nyomásgyakorlással törekednek a vásárlók behálózására, és nem idegenkednek a tudatos megtévesztéstől sem. Hallani arról is, hogy az ingyenes étkezéssel, kulturális programokkal - városnézés, buszos kirándulás, tárlatvezetés stb. - egybekötött bemutatókon a kutyafuttában letudott programot követő előadás idejére bezárják az ajtókat azt az érzést keltve a fogyasztóban, hogy nem távozhat vásárlás nélkül. A 2008. évi, a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény alapján ez az értékesítési módszer kimeríti a vásárlók tudatos megtévesztésének tényállását. A cégek már sokszor a promóciós szórólapok, hirdetések szövegével is törvényt sértenek, hiszen a jogszabályok például tiltják annak valótlan állítását, hogy a termékek alkalmasak betegségek vagy az emberi szervezet működési zavarainak a gyógyítására. Tapasztalatok szerint az ilyen típusú „szolgáltatásokat” szervezők első számú célpontjai továbbra is az egyedülálló, idős, kiszolgáltatott emberek, akik több egészségügyi problémával, ám sok szabadidővel rendelkeznek, és jóhiszeműségükben könnyebben válnak „ügyféllé”, áldozattá.

Idén január elsejétől életbe lépett egy új szabály, miszerint a cégek kötelesek bejelenteni a székhely szerint illetékes jegyzőnél, hogy hol és mikor tartanak bemutatót, ám, mint Nánási Évától, a Jegyzők Országos Szövetségének elnökétől megtudtuk, az adminisztratív nyilvántartásba vételi

kötelezettségen kívül nincs törvényi felhatalmazásuk háttérelőrzéseket lefolytatni, vagy kezdeményezni egyes bemutatók betiltását. Márpedig nyilvánvaló: az, hogy a jegyzők a bejelentést mérlegelés nélkül kötelesek tudomásul venni, legfeljebb az utólagos kontroll és a visszakereshetőség szempontjából jelent előrelépést, de alkalmatlan eszköz a vásárlók tudatos megtévesztésével tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot megvalósító termékbemutatók korlátozására, a fogyasztók preventív védelmére. Ez ügyben legfeljebb a Nemzetgazdasági Minisztérium léphetne a szabályok átírásával, ám hiába kérdeztük tőlük, hogy terveznek-e a kötelező jegyzői bejelentésen túl szigorításokat, s hogy milyen intézkedéseket kívánnak bevezetni a vásárlókat megtévesztők ellenőrzésére. Múlt pénteken elküldött kérdéseinkre tegnapi lapzártánkig nem válaszoltak.

Így maradhatnak az átverések, amiket viszont egyre kifinomultabban csinálnak. Mint Fülöp Zsuzsannától megtudtuk, gyakori, hogy a cégek a saját telephelyükre szervezik a termékbemutatókat, így a vásárlás már nem minősül üzleten kívülinek. Ez azért hátrányos a fogyasztóknak, mert ha üzleten kívül vásárolják meg a terméket, akkor 8 munkanapon belül meggondolhatják magukat. Az igaz, hogy a legtöbb probléma ezen jog érvényesítéséből adódik, de ha a cég székhelyén ütik nyélbe az üzletet, akkor egyáltalán nem állhat el az üzlettől a fogyasztó. A szóvivő szerint az árubemutatók elsősorban a drágább termékek bemutatására fókuszálnak. Ezek 2013-ban többnyire hűtő-fűtő-légtisztító berendezések, vízszűrő, illetve -tisztító készülékek, továbbá infralámpák, masszázsfotelek, különböző mágnesterápiás eszközök, valamint edénykészletek voltak. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság által végzett 173 vizsgálatból tavaly 118-ban tártak fel törvénytértéseket. Ez csaknem 70 százalékos arány.

(Népszava, 2014. február 13., csütörtök, 11. oldal)

Jogszerű a dohánybolti ellenőrzés fiatakorúval - A Zalaegerszegi Törvényszék ítéletéről

Az eladónak kötelessége meggyőződni arról, hogy a dohányt vásárló nem fiatakorú-e, a hatóságnak pedig nem kötelező igazolnia a 18 évesnél fiatalabb próbavásárló megbízólevelét - tájékoztatót a Zalaegerszegi Törvényszék szóvivője egy jogerős ítélet nyomán.

Beznicza Árpád

az előzményeket felidézve közölte: 2013 nyarán a Zala Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége ellenőrzést tartott egy zalai nemzeti dohányboltban. A próbavásárlás során az eladó dohánytermékkel szolgálta ki a fiatakorú vevőt.

A történetek miatt a dohányboltot üzemeltető vállalkozót 100 ezer forint fogyasztóvédelmi bírsággal sújtották, és az üzletben 30 napra felfüggesztették a dohánytermékek forgalmazását. A döntés ellen a vállalkozó eredménytelenül fellebbezett a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál, ezért keresettel fordult a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz.

A tárgyaláson a felperes azzal érvelt: az "erősen fejlett, akár 25 évesnek is kinéző hölgy"

testi jegyei alapján az eladóban nem merült fel a gyanú, hogy fiatakorúval áll szemben. A felperes sérelmezte, hogy az ellenőrzés során nem derült ki számára a fiatakorú tényleges életkora, nem mutatták be a megbízólevelét sem, továbbá jogellenesnek tartotta a dohánytermékek forgalmazásának felfüggesztését is.

A bíróság hétfőn jogerősen meghozott ítéletében elutasította a dohányboltos keresetét és kötelezte a perköltség megfizetésére is.

Az indokolás szerint az ellenőrzés során csak az ellenőrök kötelesek magukat hitelt érdemlően igazolni, a fiatakorú résztvevő megbízólevelét nem kötelező bemutatni, de az ellenőrzöttnek joga van betekintést kérni e dokumentumba.

A felperes érvelésével szemben a bíróság arra az álláspontra jutott, hogy a törvény megfelelő értelmezése szerint a kereskedőnek kötelessége betartani azt a szabályozást, hogy 18 év alatti fiatal ne juthasson dohánytermékhez, vagyis "objektív kétség esetén" ellenőriznie kell a vevő életkorát.

A bíróság mindemellett úgy ítélte meg, hogy a dohánytermékek forgalmazásának felfüggesztésre

a fogyasztóvédelmi törvény adott lehetőséget.

<http://www.jogiforum.hu/hirek/31272>

(jogiforum.hu, 2014. február 12., szerda)

Folytatódik a taxisok ellenőrzése Budapesten

Folytatódik a taxisok ellenőrzése Budapesten

Öt hónap alatt 2584 taxit vizsgáltak meg a Fővárosi Önkormányzat közlekedésszervezőjeként eljáró Budapesti Közlekedési Központ járműminősítő munkatársai, melynek során minden ötödik eljárásban szabálytalanságot tártak fel.

2013. szeptember 1-jén lépett életbe a Fővárosi Önkormányzat által megalkotott új budapesti taxirendelet, melynek értelmében a taxik az eddigi maximált ár helyett fix viteldíjjal fuvaroznak. Az alapdíj 450 forint - kilométerenként 280 forintot, várakozásnál pedig percenként 70 forintot kell fizetni. Az előírások betartásának ellenőrzésére - különösen a fix ár alkalmazására - közös ellenőrzésbe kezdett a Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóság, a Budapesti Közlekedési Központ, valamint Budapest Főváros Kormányhivatala Fogyasztóvédelmi Felügyelősége. Budapesten 2014. január 16-ától a gyártási évtől számított 15 évesnél idősebb gépkocsikkal nem lehet személyszállítást végezni.

A taxiellenőrök továbbra is éjjel-nappal, munkanapokon és hétvégén is, gyakran a Fővárosi Rendészeti Igazgatóság közterület-felügyelőivel közösen ellenőrzik a taxisok tevékenységét, és kiemelt figyelmet fordítanak az új taxirendelet előírásainak betartására. Az ellenőrök összesen 4869 próbautazásos taxiellenőrzést végeztek el 2014. január 31-éig, és csaknem minden második esetben találtak szabálytalanságot: leggyakrabban a nyugtaadási kötelezettség elmulasztását, illetve az előírtnál drágább fuvardíj felszámolását.

A taxik ellenőrzését elsősorban a pályaudvarok, a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér és a belváros taxiállomásai vagy frekventált helyei közelében végezték, figyelembe véve a beérkező utaspanaszokat is, amelyekben a megkárosított utasok az indulási helyüket megjelölve kérték a túlzottan magasnak tartott fuvardíj kivizsgálását.

A taxiállomás-használati szerződés megkötése előtt a taxik komplex ellenőrzési minősítő vizsgálaton esnek át, ahol a jármű külső és műszaki jellemzőit, a klímát, a bankkártya-elfogadást, a műszaki megfelelőséget ellenőrzik. A 2013. szeptember 1. és 2014. január 31. közötti időszakban 2584 taxi minősítő vizsgálata során 1987 jármű felelt meg az előírásoknak, 589-nél hiánypótlás, javítás szükséges, 8 járműnél pedig véglegesen elutasították a kérelmet.

A taxiszolgáltatást közvetítő és fuvarszervező működési feltételeinek előzetes vizsgálata is a BKK feladata. Az ellenőrzés kiterjed a szolgáltató pénzügyi megfelelőségének vizsgálatára, az infokommunikációs eszközökre vonatkozó műszaki előírások teljesítésére, a diszpécseralkalmazások megfelelőségére, valamint védjegyoltalom alatt álló szabadjelző jóváhagyására. Budapesten korábban 21 fuvarszervező társaság tevékenykedett, közülük csupán 13 társaság kérelmezte előzetes minősítését.

2014. január 31-éig tizenegy társaság minősítése volt sikeres, és kapta meg az előzetes hozzájárulást, egy társaság ismételt auditra vár, egy pedig a minősítési eljárásban időközben minősített cégbe olvadt.

Minősített és regisztrált fuvarszervezőként tevékenykedhet:

- a Főtaxi Autóközlekedési és Szolgáltató Zrt.;
- a Taxi Plus Europe Kft.;
- a Reklámtaxi Fuvarközvetítő Kft.;
- az RT5 Taxi Holding Kft.;
- a Taxi4 Kft.;
- a City Taxi Fuvarszervező Szövetkezet;
- a Városi Taxi (Centrum Taxi Szolgáltató Kft.);

a 6X6 Taxi Közlekedési Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.;
a TOP Taxi-2000000 Kft.;
a Tele 5 Taxi Hungary Kft.
és az MB Elit Luxury Kft.

Összesen 4311 nyílt és 4869 próbautazásos ellenőrzést végeztek a 2013. szeptember 1. és 2014. január 31. közötti időszakban. Ezek során 209-szer kezdeményezték a Budapest Főváros Kormányhivatala Közlekedési Hatóságánál taxiengedély visszavonását, mert az ellenőrzött taxinak nem volt érvényes taxiállomás-használati engedélye. A próbautazásokon 1428 - az ellenőrzések 31%-a - esetben tapasztalták, hogy a szolgáltató a fuvarfeladat befejeztével nem ad nyugtát vagy számlát a fuvardíj átvételéről. 265 esetben olyan mértékű árdrágítást, vagyis a rendeletben rögzített hatósági ártól magasabb ár alkalmazását, a taxaméter mérésének külső befolyásolását, hamisszámlaadást, illetve a viteldíjmérő óra használata nélküli szolgáltatásvégzést fedeztek fel, aminek következtében a taxiállomás-használati engedélyt azonnali hatállyal felmondták, a szolgáltató taxiengedélyének visszavonását kérték, és eljárást kezdeményeztek a Fogyasztóvédelmi Hatóságnál is a vásárlók megkárosítása miatt. 53 alkalommal engedély nélküli személyszállítási szolgáltatást is észleltek, ezért eljárás megindítását kezdeményezték a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál, valamint az illetékes közlekedési hatóságnál.

Forrás: Budapesti Közlekedési Központ

<http://www.fovarosi-hirhatar.hu/hir/folytatodik-a-taxisok-ellenorzese-budapesten>

(fovarosi-hirhatar.hu, 2014. február 12., szerda)

Kötelező lehet az autókban az automatikus segélyhívó

A jövő évtől minden, az EU-ban értékesített új autóban olyan segélyhívó lenne, amely baleset esetén automatikusan riasztaná a mentőszolgálatokat – de ez csak része egy sokkal nagyobb projektnek.

Hirdetés

Az egységes segélyhívónak szentelt napon szavazott az Európai Parlament (EP) fogyasztóvédelmi bizottsága egy új javaslatról: a bevezetendő új rendszer lényege, hogy baleset esetén az autóba épített automata rendszer azonnal tárcsázza a 112-es segélyhívót. Híváskor a rendszer ugyancsak automatikusan továbbítja a baleset helyszínére vonatkozó adatokat a mentőszolgálatoknak.

"Az e-segélyhívó rendszer évente akár 2500 életet is megmenthet. Ez szerintem döntő érv a rendszer bevezetése mellett az EU egész területén" – érvelt a javaslat mellett Olga Sehnalová cseh jelentéstevő. Jelenleg az EU-ban a személyautók mindössze 0,7%-ában van automatikus segélyhívó. Az e-hívó beszerelése új autónként kevesebb, mint 100 euróba kerül majd. Az EP plenáris ülése a tervek szerint február 26-án szavaz a témáról.

Mindez része annak a nagyobb kampánynak, mely az "okos autók" európai terjedését segítené elő. Neelie Kroes, az Európai Bizottság (EB) digitális menetrendért felelős alelnöke, az uniós választásokra gőzerővel kampányoló biztos videóüzenetet is készített az intelligens közlekedés fejlesztésével foglalkozó, Berlinben hatodik alkalommal megrendezett ETSI ITS Workshopon.

A biztos elmondja, hogy a szabványügyi előkészítés jól halad, így 2015-től megjelenhetnek az európai utakon az intelligens, egymással is kommunikáló járművek. A két nagy európai szabványügyi szervezet, az ETSI és a CEN a találkozón jelentették be, hogy az Európai Bizottság kérésére megkezdett munkájukat befejezték, lezárták az okos autók működtetéséhez szükséges szabványcsomag kidolgozását.

Az EU összesen több mint 180 millió eurót áldozott azokra a kutatási projektekre, melyek célja a szabványok előkészítése, illetve rendszerfejlesztés volt, és reményeik szerint ezek a fejlesztések nagy lökést adhatnak a több mint 13 millió embert foglalkoztató európai autóiparnak is. A közlemény szerint most már a finomhangolás munkája következik, illetve folytatódik az amerikai és

japán gyártókkal az együttműködés annak érdekében, hogy a világon bevezetendő hasonló rendszerek kompatibilisek legyenek egymással.

Tetszik?

RSS: iratkozz fel!

http://itcafe.hu/hir/eu_112_okos_auto.html

(IT Cafe, 2014. február 12., szerda)

A Facebookon is kiakadtak a borsodi cégre

A rendőrség tapasztalata szerint a tisztességtelen szándékkal házalók többnyire az egyedül élőket, időseket veszik célba. A Facebookon nemrég egy szeghalmi férfi tett közzé bejegyzést, miszerint idős rokonánál "potom" 26 ezer forintért szerelt be szén-monoxid-érzékelő berendezést egy borsodi társaság.

Több mint másfél ezren osztották meg azt a bejegyzést a közösségi portálon, melyben egy szeghalmi férfi azt írta, hogy idős rokonához 26 ezer forintért szerelt be egy cég szén-monoxid-érzékelő eszközt. A számlát lefényképezte, bizonyítva ezt, és azt fűzte hozzá, hogy legalább 10 ezer forintos haszna lehet a pár percet igénybe vevő munkán a társaságnak. Úgy fogalmazott, hogy kihasználták a szépkorúakat, akiknek fogalma sincs, hogy mire jó, miként kell használni egy ilyen szerkezetet.

Lapunk próbálta megkeresni az említett céget, melyet a számla szerint egy Borsod-Abaúj-Zemplén megyei, Sátoraljaújhelyhez közeli, alig 700 lelket számláló kisközségbe jegyeztek be. A társaság azonban elérhetetlennek fest. A helyi polgármesteri hivatalban azt mondták lapunk érdeklődésére, hogy sok panasz érkezik a cégre. Telephelye nincs a településen, csak oda fizet adót.

Ők sem tudtak telefonszámot mondani, amelyen a tulajdonos elérhető lenne. Ellenben azt hozzátették, hogy a férfi nem helybeli, Miskolcon lakik.

- A tisztességtelen szándékkal házalók főleg időseket, sokszor egyedül élőket vesznek célba - számoltak be a megyei rendőr-főkapitányságon.

- Akiket sikerült valahogy becsapni, rendszerint úgy fogalmaznak, hogy az idegen nagyon megnyerő modorú és udvarias volt, szépen beszélt velük. Többnyire úgy férköztek a bizalmukba, hogy érdeklődtek az egészségi állapotukról, életkörülményeikről. Megértően és együttérzően viselkednek, ami nagyon jólesik az olyan néniknek, bácsiknak, akik egyedül élnek, vagy akiket csak ritkán látogatnak meg a családtagok, rokonok.

A rendőrség hangsúlyozta, hogy a váratlanul érkező idegent nem szabad beengedni a családi házba, lakásba. Ha pedig már valami miatt mégis ezt tették, akkor semmiképpen sem lehet magára hagyni. Azt tanácsolták a fiatalabb családtagoknak, hogy rendszeresen beszélni kell az idős rokonokkal, hogy milyen veszély fenyegetheti őket, mi történhet akkor, ha idegeneknek kaput vagy ajtót nyitnak.

Az egyenruhások a közelmúltban is sokféle történettel találkoztak. Volt, aki papírgyűjtés ürügyén kéredzkedett be egy lakásba, el is tudta terelni az ott élő idős asszony figyelmét, majd meglopta őt. Előfordult azonban olyan eset is, amikor a néni, akinek azt mondták, hogy meg kell nézni a háza melléképületét, mert az önkormányzat szeretné felújítani azt, gyanút fogott. Elküldte a számára ismeretleneket, akiket a bejelentését követően a rendőrök a közelben igazoltattak és előállítottak. Kiderült, hogy nem csak egy házba csengettek be.

- A kedvezőnek tűnő ajánlatokat mérlegelni kell, meg kell beszélni a családtagokkal, és lehetőség szerint csak az ő jelenlétükben megkötni a szerződést - folytatták a rendőrségen.

Hozzá tették, hogy tegyen bejelentést, aki olyat tapasztal, hogy ismeretlenek a társasházban, utcában sok helyre becsengetnek, előzetes egyeztetés, bejelentés nélkül konkrét céllal érkeznek. Ajánlott megfigyelni, hogy a házalók milyen ruhát viselnek, hogyan néznek ki, merre indultak, esetleg milyen rendszámú autóval közlekedtek. Hangsúlyozták, hogy akit mégis megkárosítanak, azonnal tárcsázza a 107-es vagy a 112-es segélyhívószámot.

A szeghalmi esetben - mivel a vállalkozás a szerződéskötés érdekében nem a fogyasztó kifejezett kívánságára kereste fel őt a lakásán - üzleten kívül kötött szerződésről van szó, nyolc munkanapos indokolás nélküli elállási jog illeti meg - tájékoztattak a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál.

Mint dr. Fülöp Zsuzsanna szóvivő elmondta, ha az elállási jogról nem tájékoztatta a vállalkozó a fogyasztót, úgy a szerződés semmis. Az illetőnek vissza kell adnia a szén-monoxid-érzékelőt, a társaságnak pedig a 26 ezer forintot.

- A termékbemutatók miatt minden évben nagyszámú panasz érkezik hozzánk - folytatta dr. Fülöp Zsuzsanna. Az ottani értékesítés esetében a fogyasztókat ugyanúgy megilleti a nyolc munkanapos elállási joga. A bizonyíthatóság érdekében ajánlott ezt nyolc munkanapon belül postára adni. Az elállási szándékot a vállalkozásnak tudomásul kell venni, vissza kell fizetni a teljes vételárat - ha a szerződésben szerepel kötbér, az jogszerűtlen. Hangsúlyozta, egyre gyakoribb, hogy a termékbemutatónak a cég szék- és telephelye ad otthont, ilyenkor nincs elállási jog.

<http://www.beol.hu/cikk/538504>

(beol.hu, 2014. február 12., szerda)

Maradt a bizonytalanság a devizahitelek ügyében

Az Európai Bíróság főtanácsnokának jogi szakvéleménye sem oszlatta el a bizonytalanságot a devizahitelek ügyében az MTI-nek nyilatkozó elemzők szerint, akik úgy vélték, hogy még hosszú időbe telhet a tényleges döntés megszületése az árfolyamrész (az eltérő vételi és eladási árfolyam alkalmazása) kérdésében.

Nils Wahl, az Európai Bíróság kijelölt főtanácsnokának jogi szakvéleménye szerint a Kúria megvizsgálhatja

, hogy tisztességtelennek minősül-e az árfolyamrész alkalmazása a devizahiteleknel.

Piaci szereplők arra számítottak, hogy általános érvényű, tisztázó állásfoglalás születik, ami után a Kúria iránymutatást tud adni. A megjelent főtanácsnoki állásfoglalásból előzetesen úgy tűnik, hogy az Európai Bíróság egyedi döntéseket lát szükségesnek, ez alapján a Kúria valószínűleg nem tud majd általános érvényű döntést hozni az árfolyamrész kérdésében – mondta Török Bálint, a Buda-Cash Brókerház elemzője.

A szakember korainak tartja érdemi következtetések levonását, és arra hívta fel a figyelmet, hogy az Európai Bíróság tényleges ítélete várhatóan három-négy hónap múlva születik meg, ezután következik a Kúria döntése. A híre gyengültek az OTP részvényei a Budapesti Értéktőzsdén, noha Török Bálint szerint a tényleges gazdasági és jogi eredményeket tekintve most sincs sokkal közelebb a megoldás.

A Kúria kiegészítheti jogegységi határozatát

A Kásler kontra OTP perben a múlt év elején a Kúria lényegében azt kérdezte az Európai Bíróságtól: vizsgálhatja-e a magyar igazságszolgáltatás, hogy a devizahiteles

fogyasztói szerződések tisztességes feltételeket tartalmaznak-e, vagy sem. Érdeklődött a legfőbb hazai fórum arról is, az ítélezés módosíthatja-e a tisztességtelen kikötést. A vita az ügyben egyebek közt az árfolyamrész jogi természete körül forgott – írta korábban

a Magyar Nemzet.

A per az összes hasonló devizaügyben segítheti annak megítélését, hogy az árfolyamrészről szóló kikötés és az egyoldalú szerződésmódosítás elfogadható-e. A Kúria a Kásler-ügyre hivatkozva nem foglalkozott ezekkel a kérdésekkel december 16-i

jogegységi határozatában, amelyben a devizaalapú hitelszerződések érvényességéről és teljesítésének feltételeiről döntött.

Az Európai Bíróság határozata után idehaza a Kúria az árfolyamrész és az egyoldalú szerződésmódosítás témakörében kiegészítheti határozatát

. Összességében pedig még tavasszal eldőlhet, hogy a jogalkotás milyen új rendelkezéseket hozhat a devizahitelek megsegítésére.

A bankoknak mindenképpen jelent majd valamekkora veszteséget a devizahiteles szerződések ügyének rendezése, de ez jelenleg nem számszerűsíthető sem az OTP, sem más pénzintézetek, sem a teljes gazdaság esetében – fogalmazott Török Bálint.

"Nem sokat tisztult a kép"

Kuti Ákos, az Equilor Befektetési Zrt. vezető elemzője is úgy látja, egyelőre nem sokat tisztult a kép. A szakember szerint a főtanácsnoki szakvélemény alapján úgy tűnik, megnőtt az esélye annak, hogy az árfolyamrész ügyében inkább a hitelfelvevők számára dönthet kedvezően a Kúria, de a devizahiteles szerződések nem válnak semmissé. Hozzátette ugyanakkor, hogy továbbra is sok a kérdőjel, maradt a bizonytalanság.

Önmagában az állásfoglalás megjelenése nem mozgatta meg a forint árfolyamát, és az a gazdasági tervezést a bankokon kívül nem befolyásolja – mondta az elemző.

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) tavaly augusztusban közzétett cikksorozata szerint a válság előtt megkötött devizaalapú jelzáloghitel-szerződéseken a bankok évente összesen 60-70 milliárd forint többletbevételt

értek el az egyoldalú kamatemelésekkel, illetve az árfolyamrész szélesítésével. Az adósoknak jelentős költséget jelent az árfolyamrész (a hitel folyósítása és törlesztés mellett alkalmazott árfolyamtípus különbözete), akár a közép-, akár a vételi árfolyamhoz képest határozták azt meg, mivel annak mértékét a bankok a válság kitörését követően jelentősen megemelték, több esetben megduplázták.

Ennek következtében a szélesebb árfolyamrész – még ha a kamatemeléseknél lényegesen kisebb mértékben is, de – tovább növelte az ügyfél terheit. A teljes hitelköltséget átlagosan 35-45 bázisponttal emelte a kamatrész az MNB számításai szerint ahhoz képest, mintha középárfolyamon határozták volna meg a bankok a törlesztőrészt. Az MNB azt is megjegyezte akkor, hogy a bankrendszer az árfolyamrészén keresztül évente körülbelül 5 milliárd forint többletbevételt tudott elérni a 2010-es szabályozás előtt, míg azóta ennek az összegnek csupán felét realizálja. (2010 végétől a lakáscélú hitelek törlesztőrészteleneinek forintban kifejezett nagyságát középárfolyamon kell meghatározni.)

Lattmann: Nem meglepő

Nem meglepő, hogy az Európai Bíróság főtanácsnoka úgy foglalt állást: figyelembe lehet venni a fogyasztóvédelmi szempontokat az árfolyamrész esetében – mondta Lattmann Tamás nemzetközi jogász. A főtanácsnoki javaslatok azért alakultak ki az Európai Bíróság gyakorlatában, hogy a bíróság még az ítélethozatal előtt kapjon olyan szakvéleményt, amelyet egy általa egyértelműen szakértőnek tekintett jogász ad, de az ilyen vélemény önmagában nem köti a bíróságot. Ugyanakkor az elmúlt évek tapasztalatai alapján a később hozott bírói ítéletek a főtanácsnoki véleményekkel többnyire összhangban állnak – emlékeztetett.

A szakértő kiemelte: a jelenlegi főtanácsnoki állásfoglalás olyan előzetes döntéshozatali eljárásban született, amelyet az Európai Bíróságnál egy a Kásler-ügyben eljáró magyar bíróság kezdeményezett. A magyar bíróság azért terjesztette fel a kérdést az Európai Bírósághoz, mert úgy látta, hogy az ügy eldöntéséhez uniós jogi normákat kell alkalmaznia. Ilyen esetben van arra lehetőség, hogy az eljáró tagállami bíróság az alkalmazandó uniós jog vélt bizonytalanságai miatt megkérdezze a luxembourgi szervezetet – magyarázta.

Jól tette a Kúria

Közölte: a Kásler-ügynek van fogyasztóvédelmi vonatkozása is, és a fogyasztóvédelem uniós hatáskörbe tartozik, ezért volt kíváncsi a magyar bíróság az ilyen jogviszonyoknál és szerződéseknél irányadó európai uniós jog előírásaira. Ha bizonytalan volt a bíróság, akkor "nagyon jól tette", hogy az Európai Bírósághoz fordult, hiszen ez fontos kérdés, és nagyon kényes, hogy utólag ne merülhessenek fel uniós jogi aggályok – állapította meg.

Az Ab döntésére várva

Ismert, a kormány még novemberben az Alkotmánybíróságot (Ab) is arra kérte, hogy értelmezze az alaptörvény néhány rendelkezését, adjon választ arra, alkotmányosnak minősülnek-e a hajdani devizaszerződések. A testület már el is kezdte tárgyalni az indítványt, döntést azonban még nem hozott

Lattmann arra is kitért, hogy amikor – ezzel párhuzamosan – a Kúria jogegységi döntésen gondolkodott, akkor azért határozott úgy, hogy megvárja az előzetes döntést a Kásler-ügyben, mert nem akart olyan kellemetlen helyzetet, hogy saját megítélése alapján állást foglal, és ennek "uniós relevanciája van", miközben a luxembourgi bíróság mást mond. A Kúria néhány hónappal ezelőtt azért döntött úgy, hogy bevárja ezt az előzetes döntést, mert "észlelte, helyesen, hogy az ügyek egymással állnak némi kapcsolatban" – mutatott rá.

A nemzetközi jogász hangsúlyozta: nem meglepő a főtanácsnoki szakvélemény, mert "nem kérdés, hogy lehet mérlegelni a fogyasztóvédelmi szempontokat egy ilyen szerződéses rendelkezés esetében". Ezt az uniós jogszabályok is lehetővé teszik – tette hozzá –, ezért is lehetett bizonytalan a magyar bíróság az ügyben.

Jobbik: Nincs több kifogás

A Jobbik szerint az Európai Bíróság főtanácsnokának jogi szakvéleménye után nem lehet újabb kifogása a kormánynak a devizahitelek átfogó kármentésére. Erről Z. Kárpát Dániel beszélt szerdai sajtótájékoztatóján Budapesten. Hangsúlyozta: bár a szakvélemény indoklása "ellentmondásos" és sokféle értelmezésnek ad teret, de az biztos, hogy lehet úgy értelmezni, Magyarország saját hatáskörben cselekedhet a károsultak megmentése érdekében.

Eppen ezért a Jobbik azt várja a kormánytól, hogy azonnal nyújtsanak be javaslatcsomagot a devizahitelek felvételkori forintosításáról és a devizahitelek kártalanításáról. Kiemelte: azzal, hogy a szakvélemény szerint a nemzeti bíróságok vizsgálhatják a tisztességtelenség szempontjából az árfolyamrés alkalmazását, a több százezer magyar devizahiteles újabb lehetőséget kapott az igazság elérésére.

<http://mno.hu/gazdasag/maradt-a-bizonytalansag-a-devizahitelek-ugyeben-1210605>

(Mno.hu, 2014. február 12., szerda)

Bátorítás a Kúriának

Vizsgálhatja a Kúria a devizahiteles szerződések tisztességtelen jellegét, és akár módosíthatja is a megállapodások bizonyos pontjait – ezt közölte tegnap az Európai Bíróság kijelölt főtanácsnoka az ügynevezett Kásler-ügyben.

Szögezzük le, ez vélemény, nem pedig a luxembourgi testület ítélete. A bírák később, akár egy hónap múlva dönthetnek ezzel ellentétesen is, bár a tapasztalatok azt mutatják, a végső határozat általában egybecseng a főtanácsnok álláspontjával. Mindenesetre nagy esély van arra, hogy a Kúria nem ússza meg ezt az ügyet, hiába igyekezett decemberi jogegységi határozatában a főbb kérdést az uniós bíróság nyakába sózni. A legfelső magyar bírói fórum ugyanis az egyoldalú szerződésmódosítással nem foglalkozott, ahogy az árfolyamrésszel sem. Ezekben továbbra is várja az Európai Bíróság döntését. A Kásler-ügyből azért lett per, mert az adósok megtámadták devizahitel-szerződésüknek azt a pontját, amely alapján a havi törlesztőrészletet a svájci frank eladási árfolyamán határozta meg a bank, míg a kölcsönt vételi árfolyamon folyósította. A kettő között nem kicsi a különbség, ráadásul az adóst terheli. A főtanácsnok szerint meg lehet vizsgálni, hogy erről valóban megfelelően tájékoztatta-e a pénzügyet a Kásler házaspárt. Ha pedig kiderül, hogy nem, akkor nem zárható ki, hogy tisztességtelen ajánlattal hálózta be a bank az ügyfeleit. Azaz: a Kúriának nem kell félnie, az uniós jog szerint is visszas lehet a szerződésnek ez a pontja.

Ha kicsit a határainkon túlra tekintünk, több példát is láthatunk, amikor a nemzeti bíróságok nem húzták-tolták az időt és a felelősséget a kényesebb kérdések eldöntésében. Az elmúlt napokban Romániában jogerős döntést hozott a bukaresti törvényszék, mégpedig a devizahitelek javára. Az ítélet tisztességtelen feltételnek nyilvánította a Volksbank hitelszerződéseinek több pontját, így a kockázati költség felszámítását, valamint az egyoldalú kamatmódosításokat. Ez pedig azzal a következménnyel jár, hogy csaknem hatszáz ügyfélnek kell visszautalni összesen kétfélmillió eurót. Ráadásul ezzel a havi törlesztőrészletek is jelentősebben csökkennek. Horvátországban még tavaly

nyáron mondta ki a bíróság, hogy a beperelt bankok megsértették a fogyasztóvédelmi törvényt, mert nem tájékoztatták megfelelően a kockázatokról az ügyfeleket, akik kárára ráadásul egyoldalúan változtatták a díjakat. Ezért a bíróság elrendelte, hogy fix kamatozás mellett, a szerződés napján érvényes árfolyamon kunára kell átszámítani a hitel tőkeösszegét. Mintha Magyarországon is hasonló gondokkal küzdene a devizában eladósodottak jó része, akik nem kis részben a rájuk terhelt kockázatok és az egyoldalú szerződésmódosítások miatt kerültek csapdába. Sokan nem is értik, hogy történhet meg, hogy ha felvettek tízmillió forintot svájci frankban vagy éppen japán jenben, és abból visszafizettek már ötmilliót, még 13 millióval tartoznak a banknak. Bár azt még nem tudjuk, a Kúria hogyan lép majd a továbbiakban, azt igen, hogy a jogegységi határozata szerint ezek a szerződések nem ütköztek jó erkölcsbe. Adódik a kérdés, ezt hogyan állapította meg, ha az egyoldalú szerződésmódosítások ügyét az uniós bíróságra bízta? Ha a luxembourgi testület egyetért majd a főtanácsnok ajánlásával, akkor megeshet, hogy mégis találnak majd tisztességtelen pontokat a megállapodásokban. Ez persze nem jelenti azt, hogy a szerződés semmis, ám módosítani még lehet. Akár úgy, hogy az adósok visszakapják a pénzük egy részét, akár úgy, hogy csökkennek a törlesztőrészeleik. A kormány már korábban is jelezte: ha ehhez törvénymódosításra van szükség, kész cselekedni az ügyben. Addig talán az Alkotmánybíróság is megszüli határozatát a devizahitelek kérdésében.

<http://mno.hu/vezercikk/batoritas-a-kurianak-1210686>

(Mno.hu, 2014. február 13., csütörtök)

Nem meglepő a luxembourgi főtanácsnok állásfoglalása az árfolyamrészről

Nem meglepő, hogy az Európai Bíróság főtanácsnoka úgy foglalt állást: figyelembe lehet venni a fogyasztóvédelmi szempontokat az árfolyamrés esetében - mondta Lattmann Tamás nemzetközi jogász szerdán az MTI-nek.

Nils Wahlnak, az Európai Bíróság kijelölt főtanácsnokának az úgynevezett Kásler-ügyben hozott szakvéleménye szerint meg lehet vizsgálni, tisztességtelenek-e azok a szerződési feltételek, amelyek a devizahitelek törlesztésénél árfolyamrés alkalmazását írják elő. A Kásler házaspár devizában nyilvántartott jelzálogtípusú kölcsönszerződést kötött 2008-ban egy magyar bankkal, és a szerződés értelmében tudomásul vették, hogy a kölcsönön kívül annak ügyleti kamatát és kezelési költségét, valamint a késedelmi kamatot és az egyéb költségeket is svájci frankban határozzák meg.

A házaspár később a magyar bíróságok előtt megtámadta azt a feltételt, amely feljogosítja a bankot arra, hogy az esedékes törlesztőrészeket az eladási svájci frankárfolyam alapján számítsa ki. A jogvitát felülvizsgálati eljárásban elbíráló Kúria azt a kérdést tette fel a luxembourgi székhelyű Európai Bíróságnak, hogy az a feltétel, amely a devizahiteleknél alkalmazandó átváltási árfolyamot határozza meg, a szerződés elsődleges tárgyának minősül-e, illetve a szolgáltatás minőség-ár aránya alá tartozónak tekinthető-e. Ha igen, akkor a tisztességtelenség kérdése nem vizsgálható, ha a feltételek világosak és érthetőek.

A konkrét ügyben a Kúria lényegében arra kérdezett rá, mikor tekinthető az ilyen feltétel olyannyira világosnak és érthetőnek, hogy a tisztességtelen jelleg az uniós irányelv alapján nem vizsgálható. A magyar bíróság kiegészítő kérdése az volt, hogy abban az esetben, ha a szerződés a tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, a nemzeti bíróság jogosult-e azt módosítani vagy kiegészíteni.

Lattmann Tamás azt mondta: a főtanácsnoki javaslatok azért alakultak ki az Európai Bíróság gyakorlatában, hogy a bíróság még az ítélelhozatal előtt kapjon olyan szakvéleményt, amelyet egy általa egyértelműen szakértőnek tekintett jogász ad, de az ilyen vélemény önmagában nem köti a bíróságot. Ugyanakkor az elmúlt évek tapasztalatai alapján a később hozott bírói ítéletek a főtanácsnoki véleményekkel többnyire összhangban állnak - emlékeztetett.

A szakértő kiemelte: a jelenlegi főtanácsnoki állásfoglalás olyan előzetes döntéshozatali eljárásban született, amelyet az Európai Bíróságnál egy a Kásler-ügyben eljáró magyar bíróság

kezdemenyezett. A magyar bíróság azért terjesztette fel a kérdést az Európai Bírósághoz, mert úgy látta, hogy az ügy eldöntéséhez uniós jogi normákat kell alkalmaznia. Ilyen esetben van arra lehetőség, hogy az eljáró tagállami bíróság az alkalmazandó uniós jog vélt bizonytalanságai miatt megkérdje a luxembourgi szervezetet - magyarázta.

Közölte: a Kásler-ügynek van fogyasztóvédelmi vonatkozása is, és a fogyasztóvédelem uniós hatáskörbe tartozik, ezért volt kíváncsi a magyar bíróság az ilyen jogviszonyoknál és szerződéseknél irányadó európai uniós jog előírásaira. Ha bizonytalan volt a bíróság, akkor "nagyon jól tette", hogy az Európai Bírósághoz fordult, hiszen ez fontos kérdés, és nagyon kényeges, hogy utólag ne merülhessenek fel uniós jogi aggályok - állapította meg.

Lattmann Tamás arra is kitért, hogy amikor - ezzel párhuzamosan - a Kúria jogegységi döntésen gondolkodott, akkor azért határozott úgy, hogy megvárja az előzetes döntést a Kásler-ügyben, mert nem akart olyan kellemetlen helyzetet, hogy saját megítélése alapján állást foglal, és ennek "uniós relevanciája van", miközben a luxembourgi bíróság mást mond.

<http://profitline.hu/hircentrum/hir/305805/Nem-meglepo-a-luxembourgi-fotanacsнок-allasfoglalasa-az-arfolyamresrol>

(profitline.hu, 2014. február 13., csütörtök)

A legújabb jogi trükk az objektív kétség

Nem tudhatja meg egy trafikos, hogy valóban fiatalkorú "ügynökkel" csalták-e csapdába. A "csali" megbízólevele ugyanis nem kötelezően bemutatandó okmány. Csak a büntetés biztos. Ha ez így megy tovább, a trafikoknak lassan okmányirodává kell fejlődniük - véli a jogász.

Furfangos ellenőrzést tartott 2013 nyarán a Zala Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége egy nemzeti dohányboltban. A - közleményük szerint - fiatalkorú bevonásával zajló próbavásárlás során az eladó dohánytermékkel szolgálta ki a fogyasztót. A történetek miatt százezer forint bírsággal sújtották, és boltjában 30 napra felfüggesztették a dohánytermékek forgalmazását.

A döntés ellen - miután eredménytelenül fellebbezett a hatósághoz - a vállalkozó keresettel fordult a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, mely 2014. február 10-én hozott elmarasztaló ítéletet a felperes ellen.

Az eladó a tárgyaláson elmondta: a vevő testi jegyeit - erősen fejlett, akár 25 évesnek is kinéző hölgy - figyelembe véve nem merült fel benne a gyanú, hogy fiatalkorúval áll szemben. A felperes hiába sérelmezte azt is, hogy az ellenőrzés során, de később sem derült ki számára a nála járt vevő tényleges életkora. Vagyis, hogy a nő valóban 18 év alatti volt-e. A bíróság szerint viszont csak az ellenőrök kötelesek magukat hitelt érdemlően igazolni, "a fiatalkorú résztvevő megbízólevele nem kötelezően bemutatandó okmány".

Így a későbbi jogi eljárás során nem is derülhetett ki, hogy a megnevezett próbavásárló valóban fiatalkorú volt-e, azt "bemondásra" volt kénytelen elfogadni a terhelt - és a bíróság is. A papírok alapján tehát az életkor, a személyazonosság utólag nem bizonyítható, mert szembesítésre nincs lehetőség. (Hogy jogszabálysértés leleplezésére egyébként lehet-e a törvény ellenében pénzért felfogadni valóban fiatalkorúakat, annak megállapítása jelenleg az Alkotmánybíróság hatásköre.)

A bíróság ítélete szerint a trafikosnak "objektív kétség" esetén ellenőrizni kell a vevő életkorát.

A "csali" megbízólevele nem kötelezően bemutatandó okmány ellenőrzés során Alkotmánybíróság hatásköre annak megállapítása, hogy jogszabálysértés leleplezésére lehet-e a törvény ellenében pénzért felfogadni fiatalkorúakat. Ez a jogi fogalom azonban a magyar (és nemzetközi) jogrendben értelmezhetetlen, tehát nem is létezik. "Objektív kétség" miatt jogerősen felelőségre vonni bárkit, a vesztes esetében lényegében egyenlő az Emberi Jogok Európai Bírósága előtti majdani pernyertességgel.

Megkérdeztük az "objektív kétség" ügyében dr. Magyar György ügyvédet is, aki elmondta: az eset profán. NAV-oldalról nézve érthető, hogy folytatnak ellenőrzéseket. Ha kiírják magukra, hogy adóellenőrök, valószínűleg minden rendben lesz az ellenőrzötteknél. Külső szemlélőnek és/vagy az

eljárás alá vontnak viszont nyilvánvalóan nem tetszik, hogy nem fair és nem nyilvános kontroll alá vonják a tevékenységét - véli az ügyvéd. Különböző felfogások vannak e téren, mert az elrejtőző, bokorból figyelő rendőr, és az áluhás, vagy életkorral megtévesztéssel fellépő adóellenőr nem sokban különbözik egymástól.

Egyik felfogás szerint az ügynevezett "beugratós" ellenőrzés által feltárt hiányosságok nem képezhetik szabálysértési eljárások és ezt követő szankciók alapját. A másik felfogás szerint, a szabályokat mindenkinek be kell tartani, és az ellenőrök alkalmi trükköket is bevethetnek, még ha ez az eljárás hivatali visszaéléssel, vagy a hivatali helyzettel való visszaéléssel párosul is.

A konkrét ügyben: ha az eladó bizonytalan a vevő életkorát illetően, jogosult személyazonosító okmány felmutatását kérni.

Arra is jogosult, hogy megtagadja a kiszolgálást. Ebből az ügyből valószínűleg tanulni fog és kétes esetekben - nyugdíjasok kizárva! - igazolványt fog kérni. Így eljuthatunk oda, hogy a trafikok lassan okmányirodává fejlődnek... - véli dr. Magyar György.

<http://nepszava.hu/cikk/1010766-a-legujabb-jogi-trukk-az-objektiv-ketseg/>

(Nepszava.hu, 2014. február 13., csütörtök)

Figyeljünk, fontos fogyasztóvédelmi szabályok változnak

Ha egy fogyasztó a szavatossági vagy jótállási igényét akarja érvényesíteni, az érintett vállalkozásnak kötelező erről jegyzőkönyvet felvenni - egyebek mellett ez is szerepel a nemzetgazdasági miniszter rendelettervezetében, amely a kormány honlapján jelent meg.

A jegyzőkönyvben rögzíteni kell a szerződéskötés időpontját és a hiba leírását is. A szerződés megkötését a fogyasztónak kell bizonyítania.

Amennyiben a vállalkozás elutasítja a fogyasztó igényét, akkor köteles tájékoztatni őt arról, hogy a gazdasági kamarák mellett működő békéltető testületekhez fordulhat.

A vállalkozás köteles a javítást, vagy cserét 15 napon belül elvégezni, vagy mással elvégeztetni. Amennyiben a 15 nap eredménytelenül telik el, akkor a fogyasztó például visszakövetelheti a vételárát.

A rendelet az új Ptk.-val egy időben, március 15-én lép hatályba.

http://www.penzcentrum.hu/vasarlas/figyeljunk_fontos_fogyasztovedelmi_szabalyok_valtoznak.1039249.html

(penzcentrum.hu, 2014. február 13., csütörtök)

Jelentés a globális problémákról

Világhírű közgazdászok segítségével megbecsültük, hogyan változott az emberiség számára legnagyobb kihívást jelentő problémák költsége 1900 óta, és hogyan alakulhat 2050-ig.

Vajon jobban élünk majd 2050-ben, mint elődeink 1900-ban? A világ helyzetéről és az arról folytatott vita, hogy a dolgok jó vagy rossz irányban haladnak-e, nem új keletű. Tudósok és filozófusok évszázadokon át gyártották az érveket és az ellenérveket. A pesszimisták – Malthustól a "The Limits of Growth" című kötetig – olyan jövőképet festettek, amelyet túlnépesedés, éhezés, a természeti források kimerülése jellemez, az optimisták pedig próbálták meggyőzni őket arról, hogy minden rendben lesz. A pesszimista nézőpont lett igazán hatásos, a környezetvédelmi és politikai vitákat ez határozta meg. Ahelyett azonban, hogy olyan anekdotákat mazsoláznánk ki, amelyek illeszkednek valamelyik túlságosan is átfogó narratívába, új módszert kell találnunk a globális

problémák összehasonlítására. A világ 21 vezető közgazdászával együttműködve pontosan erre tettem kísérletet egy 150 évet átfogó összehasonlító rendszer kidolgozásával. Megállapítottuk, mekkora kárt okozott a tíz legnagyobb globális probléma – köztük az egészség, az oktatás, a légszennyezés és az éghajlatváltozás –, még hozzá anélkül, hogy bármelyik nézőpont mellett elköteleztük volna magunkat. Klasszikus közgazdasági szempontok alapján a szakemberek kiszámították, mekkora volt az egyes problémáknak a költsége 1900-tól 2013-ig, és megbecsülték, mekkora lesz ez a költség évente 2050-ig. Az elveszített életektől a rossz egészségi állapotig mindennek megállapították az "árát", figyelembe véve például, hogy mekkora jövedelemkiesést okozott az írástudatlanság, hogy mekkora károk származtak a hurrikánok pusztításából vagy éppen a globális felmelegedésből. Az egyes kihívásokat ezután összevették a megoldásukra rendelkezésre álló globális források összességével, a probléma nagyságát így a globális GDP (GWP: "gross world product") arányában fejezték ki.

Nincs ok pánikra

Vegyük példának az oktatást: 1900-ban a világ népességének 70 százaléka írástudatlan volt. Mekkora problémát jelentett ez? Becslésünk szerint ha minden ember tudott volna írni-olvasni, akkor a világ 1900-ban (az inflációt figyelembe véve) 240 milliárd dollárral – az akkori GWP körülbelül 12 százalékaival – lett volna gazdagabb. Ezek szerint tehát az írástudatlanság 1900-ban a világnak a globális GDP 12 százalékába került. De mi van a többi globális kihívással? Kutatásunk eredményei azt mutatják, hogy sem a pesszimistáknak, sem az optimistáknak nincs minden tekintetben igazuk. Az összesítésből azonban egyértelműen az optimisták jönnek ki jobban: a legtöbb indikátor a jó irányban mozog. (Minél nagyobb GWP-arányt látunk a grafikonon, annál súlyosabb – az adott időszakban – a vizsgált probléma.) Ezzel nem akarjuk alábecsülni a problémákat, amellyel a világ szembesül – különösen a fejlődő országok. De általában véve azt mondhatjuk: nincs ok pánikra. Az eredmények azt is mutatják, mely területeken maradtak komoly kihívások, amelyeknek – egy jobb 2050 érdekében – meg kell felelnünk. De nem a leglátványosabb történetekre és a lehangosabb csoportokra kell figyelniük, hanem arra, hogy – az objektív értékelés alapján – hol tehetünk a legtöbbet.

1. Légszennyezés

Talán meglepő, de a világ legnagyobb környezeti problémája nem az éghajlatváltozás, hanem a beltéri légszennyezés, amely a XX. században 260 millió ember halálát okozta, közel kétszer annyiét, mint az évszázad valamennyi háborúja együttvéve. Az okozott kár pedig négyszer akkora. A beltéri légszennyezés által okozott halálesetek többsége a fejlődő országok háztartásaiban következett be, ahol az emberek gallyakkal és trágyával fűtöttek. A halálesetek száma még mindig évi 3 millió, a negatív hatásokat a tisztább tüzelőanyagok és a szegénység visszaszorítása csökkentette. A probléma jelenleg a GWP 6 százalékába kerül; 1900-ban ez az arány még 23 százalék volt, 2050-re pedig 4 százalékra csökkenhet. A kockázat mostanáig nyolcadára esett, és az évszázad közepére további 70 százalékkal mérséklődhet.

2. Fegyveres konfliktusok

Az erőszakos konfliktusok hihetetlenül sokba kerülnek. A háborúk költsége a XX. században átlagosan nagyjából a globális GDP 5 százalékát tette ki, az első világháború mutatója 20, a másodiké 40 százalék volt. Mostanra ez az arány körülbelül 1,7 százalékra csökkent, és még a pesszimista előrejelzések szerint is mindössze 1,8 százalékra nőhet 2050-re; az optimista prognózis szerint 1,6 százalékra csökken. Amikor Barack Obama átvette a 2009-es Nobel-békedíjat, kijelentette: "Mindenekelőtt el kell ismernünk: a mi életünkben nem fogjuk megszüntetni az erőszakos konfliktusokat." Mindazonáltal nagy utat tettünk meg: a XX. századi súlyos költségek után a jelenlegi szintet akár egy permanens "békeosztaléknak" is tekinthetjük.

3. Éghajlatváltozás

Az éghajlatváltozás valóságos és az emberiség műve – ennél is meglepőbb azonban az, hogy a hatása az évszázad közepéig inkább pozitív (amint a grafikonon is látható; a negatív költség hasznot jelent). De hogyan lehet az éghajlatváltozás hasznos? A megnövekedett széndioxid- szint műtrágyaként hat, és hozzájárul a mezőgazdasági termelés növekedéséhez; ez a globális GDP-t 0,8 százalékkal növeli. A szerény mértékű felmelegedés következtében a fagyhalálok száma csökken, mégis nagyobb mértékben, mint ahogy a hőség miatti halálesetek száma nő. Hasonlóan, a fűtés költsége nagyobb mértékben csökken, mint ahogy a hűtésé növekszik; itt a nettó haszon a GWP 0,4 százaléka. A felmelegedés GDP-hez való hozzájárulása 1900 és 1950 között szinte minden évben pozitív. A maximumot (körülbelül 1,5 százalékon) 2025-re éri el, 2070 után azonban a hőmérséklet eléri azt a szintet, amikor a globális felmelegedés a világ számára már nettó költséget jelent – ez pedig indokolja a költséghatékony intézkedéseket, úgy most, mint a következő évtizedekben.

4. Ökoszisztémák, biodiverzitás

A biodiverzitás csökkenésének átlagos költsége a XX. század folyamán valószínűleg a globális GDP nagyjából 1 százalékára rúgott, bár a világ egyes részein ennél nagyobb volt a veszteség. A közgazdászok felmérték, hogy milyen volt – a tundráktól a trópusi őserdőkön át a sivatagokig – a világ fő biómáinak állapota 1900-ban, 2013-ban, illetve megbecsülték, hogy milyen lesz 2050-ben. Ezután többféle becslést is adtak a biodiverzitásra. A biómák nemcsak azért hasznosak, mert újjáratemtődnek, de azért is, mert alapanyagokat szolgáltatnak (fa, hagyományos gyógyszerek stb.), és raktározzák a szén-dioxidot, amivel lassítják a globális felmelegedést. Amint közelítünk 2050-hez, a közgazdászok becslése szerint a GDP 0,25 százalékát elérő éves haszon várható, mivel most már kevesebb fát vágunk ki, és jobb mezőgazdasági technikákat használunk.

5. Oktatás

Annak érdekében, hogy az oktatás során elsajátított tudás értékét össze lehessen hasonlítani, a közgazdászok megbecsülték, mekkora volt az évek folyamán az írástudatlanság költsége. Jelenleg a föld népességének 20 százaléka nem tud írni-olvasni. Ez az arány 1900-ban még 70 százalék volt, ami világszinten a GDP 12,3 százalékának megfelelő költséget jelentett. Napjainkban ez a veszteség közelebb van a globális GDP 7 százalékához. 2050-re az írástudatlanok aránya 12 százalékra, az ebből eredő veszteség pedig a GDP 3,8 százalékára csökken. Az oktatás/képzés fontosságát nehéz eltúlozni: az iskolában elsajátított képességek ugyanis magasabb termelékenységet és jövedelmet biztosítanak. Vegyük példaként Pakisztán és Dél-Korea esetét! A két országban az oktatás és az átlagos jövedelem 1950-ben még nagyjából azonos szinten állt. Manapság a koreaiak átlagosan 12 évet töltenek iskolában, miközben Pakisztánban ez az idő nem éri el a hat évet sem; 1950 óta az egy főre jutó GDP Dél-Koreában 23-szorosára, Pakisztánban mindössze 3-szorosára nőtt.

6. Nemek közötti egyenlőtlenség

Az, hogy 2012-ben a nők kevesebbet kerestek és sok álláshelyről kiszorultak, a globális gazdaságnak a GDP 7 százalékát elérő kárt okozott. Hogyan számoltuk ezt ki? Megvizsgáltuk, mennyivel járult volna hozzá a GDP-hez, ha a nők annyit és annyiért dolgoztak volna, mint a férfiak. Ma a nők átlagosan 40 százalékkal kevesebbet keresnek, mint a férfiak, és a teljes munkaerő mindössze 40 százalékát adják – utóbbi arány az 1900. évi 15 százalékhoz képest jelentős javulás, de az 50 százaléktól még messze van. A paritást 2050-ben sem érjük el, akkorra a nők keresete 30 százalékkal marad el a férfiakétól. A számítások során figyelembe vettük, hogy a dinamika nem csupán a diszkriminációnak tudható be, de a személyes döntések is szerepet játszanak benne. Az egyenlőtlenségből fakadó GDP-arányos veszteség az 1900-as 17 százalékról 2050-re 4 százalékra csökkenhet.

7. Egészség

Az emberiség az egészségügy terén hatalmas lépéseket tett előre. A rossz egészség számlájára a XX. század elején még a globális GDP 32 százalékát írhattuk, napjainkra a ráta 11 százalékra csökkent, 2050-re pedig a mostani szint fele valószínűsíthető. A trendet jelzi, hogy az emberek tovább élnek. Míg 1900-ban a globális "átlagember" 32 évig élt, ma már 69 évig, 2050-ben pedig az átlagos várható élettartam 76 év lesz. A fejlődés olyan gyors, hogy amíg élünk, az orvostudomány minden hónapban egy héttel növeli várható élettartamunkat. Az egészségügy javulásának legfontosabb tényezője a gyermekhalandóság csökkenése. Míg 1970-ben mindössze a gyerekek 5 százaléka kapott védőoltást kanyaró, szamárköhögés és gyermekbénulás ellen, 2000-ben ez az arány már 85 százalék volt, aminek eredményeként évente 3 millió életet sikerült megmenteni. Fekete-Afrikában még mindig magas a gyermekhalandóság. De 2008-ban ebben a régióban a ráta egyharmad volt csak Liverpool 1870-es mutatójának – holott az akkori Liverpool gazdagabb volt, mint a mai Afrika. Az előrejelzés szerint a gyermekhalandóság 2050-re a jelenlegi szint felére csökken.

8. Alultápláltság

Az éhség az emberiség egyik legősibb gyötrelme, és a szegénység legnyilvánvalóbb jele. A bőségesebb táplálkozás magasabb produktivitást jelent: a jobban táplált ember hatékonyabban dolgozik, a jobban táplált gyerek kognitív képességei jobban fejlődnek. A jó hír, hogy az éhezés fokozatosan visszaszorul. Az alultápláltság költsége, amely 1900-ban még elérte a globális GDP 11 százalékát, ma már csak 6 százalék, és 2050-re 5 százalékra csökkenhet. A haladást a felnőtt férfiak átlagos testmagasságán mértük. A fejlődő országokban ez 164 centiméterről 168 centiméterre nőtt; a kutatók szerint ez a szerény növekedés azt jelenti, hogy évente 1,5 millióval kevesebb gyerek hal meg alultápláltság miatt.

9. Kereskedelmi akadályok

Bár a legtöbben a szabad kereskedelmet nem sorolnák a humanitárius problémák közé, a kereskedelem korlátozása és szabaddá tétele közötti választás erőteljesen befolyásolja a gazdaságokat. Úgy találtuk, hogy a liberalizáció nagyban segíti a szegénység felszámolását. Kínában például a kereskedelem által hajtott gazdasági növekedés 30 év alatt 680 millió embernek segített kiemelkedni a szegénységből. A XX. század elején a világkereskedelem viszonylag szabad volt – a korlátozások költsége a globális GDP 3-4 százalékát érthette el. Az 1930-as években a válság idején a korlátozások sokasodtak, a GDP-arányos költség pedig 10 százalék fölé emelkedett. Azóta a fejlett világban a kereskedelem szabadabbá vált (a korlátokból származó veszteség itt 2 százalékra csökkent). A fejlődő világban ez a folyamat lassabban haladt, a költség még mindig eléri a GDP 4 százalékát. A szabadabb kereskedelemmel a globális veszteség 2,4 százalékra csökkenne – ha azonban ez nem következik be, akkor a költségek akár 6 százalékra is emelkedhetnek. Kutatásunk szerint a fejlődő országokat sújtó korlátozások feléért saját politikájuk okolható.

10. Ivóvíz és közegészségügy

A rossz minőségű ivóvízzel, a közegészségügy állapotával és higiéniával összefüggő betegségek okolhatók a fejlődő országokban a halálos esetek 6-7 százalékáért. Sokféle lehetőség kínálkozik – közösségi kutak, háztartási szűrőberendezések, helyi egészségügyi állomások –, ami nem kerül sokba, de mégsem alkalmazzák széles körben. Az ivóvízzel és a közegészségüggyel összefüggő 1000 főre eső halálos esetek száma az 1950. évi 1,5-ről napjainkra 0,4-re csökkent, az évszázad közepén pedig várhatóan már csak 0,2 lesz. Az abszolút számok azonban továbbra is nagyok: 2050-re a fenti arány nagyjából évente 1,7 millió halálos esetet jelent – nagyrészt Fekete-Afrikában –, még ha ez kisebb is, mint a jelenlegi 2,3 millió és az 1950-es 2,7 millió (amelyet sokkal kisebb populációhoz kell viszonyítani). Ez komoly haladás, de még nagyon sok a tennivaló. A gyenge minőségű ivóvíz és az elégtelen egészségügyi ellátás gazdasági hatása nem csupán a betegségekben és a halálos esetekben érhető tetten. Az idén az ivóvíz beszerzésével az emberek – többségükben nők – 74 milliárd órát töltenek, ebben a kategóriában ebből ered a költségek harmada. Az ivóvíz és az

egészségügy a fejlődő világnak 1950-ben a GDP 2 százalékának megfelelő kárt okozott, 2013-ban ez az arány 0,13 százalék volt, 2050-re pedig 0,02 százalékra csökkenhet.

Bjørn Lomborg, a Copenhagen Consensus Center alapítója, a koppenhágai Business School professzora

(Napi Gazdaság, 2014. február 14., péntek, 10. oldal)

FVA heti összeállítás